AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 36-tas | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESERT, MASS., 8-tą RUGSĖJO (SEPTEMBER) 1934 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

VIETOS ŽINIOS

Klaidingai Paskelbė "A. L." Pikniką Per Radio

Kadangi "Amerikos Lietuvio" pikniko rengėjai buvo pasiuntę mašinėle rašytą laišką ir parengimo skelbimų ir aprašymų iškarpas iš laikraščių į Lietuvišką Radio Korporaciją, kad paskelbtų laike lietuviškos programos nuo 12:15 iki 12:45 per radio stotį WHDH, buvo manyta jog aiškiau informuoti nebuvo galima. Tuo laiku, kada programa buvo leidžiama per stotį, rengėjai buvo begalo daug užsiėmę įvairiais pikniko reikalais ir negalėjo klausytis. Tiktai už pusės valandos pradėjo telefonu teirautis iš visų pusių kodel piknikas pakeltas į 3-čią dieną. Tada sužinota, kad radio vedėjas pagarsino sekančiai: sekmadienį neįvyks "A. L." piknikas, tiktai ryt, 3-čią dieną, "Labor Day". Dar ir dabar žmonės nenustoja kalbėję apie tą suklaidinimą. Buvo telefonuota tuojaus į radio stotį ir tiesiog pas p. S. Minkų, idant pataisytų klaidą, bet nebuvo leista su juo kalbėti.

Šiomis dienomis atėjo laiškas nuo Lietuvių Radio Korporacijos, paaiškindamas apie įvykusią klaidą. Laiškas parašytas anglų kalboje, gi vertimas sekantis: "Gerbiamieji: atsakydami į telefono pašaukimą ir "Special Delivery" laišką, mes giliai ir nuoširdžiai apgailestauname tą neatleistiną ir visiškai betikslią klaidą. Vienok, jeigu butumet pašaukę telefonu, kol dar ėjo programa, mes butumem su mielu noru pataisę, bet kadangi laukėte kelias valandas vėliau, nebuvo galima nieką padaryti. Mes apgailestauname šį įvykį.

Su pagarba, S. J. Minkus

Vietinis Dentistas Apsivedė

Rugsėjo 3-čią dieną, pirmadienį, apsivedė Dr. Antanas Karpavičius, 12 View gatvės su panele Ieva Kulaiskytė (Gorman), kuri gyveno Thomas Park, So. Bostone. Vestuvės įvyko Švento Petro bažnyčioje, So. Bostone. Liudininkais buvo Dr. A. Finelli ir panelė Ona Karpavičiutė. Dr. Antanas Karpavičius yra jaunas dentistas ir turi pasekmingą praktiką. Jo ofisas randasi, "A. L." name, 14 Vernon gatvės, Worcestery. Linkime naujai porelei ilgiausio gyvenimo!

Dr. J. Landžius Apsivedė

Dr. J. Landžius, kurs per kelis metus laikė savo ofisą Worcestery, apsivedė pirmadienį, rugsėjo 3-čią, su p-le Birute Ajauskaite, Nekalto Prasidėjimo Panelės Švenčiausios lietuvių parapijos bažnyčioj, Cambridge, Mass. Liudininkais buvo advokatas Kazys Kalinauskas iš Bostono ir panelė Pranciška Galinauskaitė iš Arlington, Mass. Bažnyčioje tvarkdariais buvo: dakta rai A. J. Vyšniauskas, Jonas Arentas ir Antanas Gvaizdikas. Sutuoktuvių iškilmes atlaikė sekantieji kunigai: klebonas B. Mešlis, S. J., Tėvas P. Aukštikalnis, S.J., ir kun. J. Plevokas.

Po pamaldų ir šliubo, ponai Ajauskai priėmė suvirš du šimtu svečių į puotą, Lincoln svetainėje. Pasibaigus vestuvių iškilmėms, jaunavedžiai išvyko į Lietuvą ir rugsėjo 5-tą dieną jau laivu išplaukė. **Rep.**

Pametė 85 Dolerius

2-rą dieną rugsėjo Boleslovas Čizas nuo 250 Prospect gatvės, iš Lawrence (Mass.) atvyko į Worcesterį svečiuosna pas Juozą Morkuną (4 Stone gatvės). Iš ten buvo nuvykęs į Amerikos Lietuvio pikniką ant Maironio Parko. O iš ten pergrįžęs namon jau nerado 85 dolerių, kuriuos turėjo savo kišeniuje.

Žmogus labai apgailestauja, nes kaip jis sako per 3 metus nedirbęs ir praleidęs visus pinigus. Gi dabar ką uždirbo, tai visus pametė ir paliko be skatiko. Jei kas atiduotų jo pamestus pinigus, jis siųlo 10 dolerių radybų. Pinigus galima priduot Juozui Morkunui virš pažymėtu adresu.

JAU IŠĖJO Į STREIKĄ APIE 370,000 DARBININKŲ AUDINYČIŲ IŠDIRBYSTĖJE

Sulig Suvienytos Spaudos žinių, skelbiama, kad jau šiandieną į streiką išėjo iki 370,000 audinyčių išdirbystės darbininkų. Iš 23 valstijų, kuriose dirbo 695;515 darbininkų audinyčių pramonėje 370.000 sustreikavo, reikalaudami geresnių gyvenimui sąlygų.

Šitas audinyčių streikas yra skaitomu vienas iš didžiausių nuo 1922 metų iki šioliai buvusių. 1922 metais angliakasyklų streike dalyvavo 612,000 angliakasių ir 400,000 gelžkelių darbininkų. 1927 metais išėjo į streiką 175,000 minkštųjų anglies kasyklų darbininkų. 1928 100,000 kietųjų anglies kasyklų darbininkų.

Audinyčių darbininkų unijos bei streiko komitetas yra sudarę skraidžiamuosius burius, kurie skraido po visų valstjų streiko ištiktas apielinkes, kad sustabdžius dar iki šioliai veikiančias audinyčias, o audėjus išprašius į streiką. Tie streikierių skraidomieji buriai neretai susiduria su oplicija ir kariuomene, ir jau ne vienas galvą padėjo tuose susirėmimuose. Bet skraidomieji buriai turi geras pasekmes, nes jau daugumą audinyčių uždaryta ir netrukus visa pramonė bus suparalyžuota. Toku budu, jei darbininkai laikysis vienybėje, tai pergalė bus jųjų pusėje.

Sovietų Su Amerika Derybos Iš Naujo Pasikartojo ir Nutruko

Washington. — Sovietų su Suvienytomis Valstijomis derybos link išlyginimo 500 milijonų skolos buvę nutrauktos per 10 dienų, dabar iš naujo pasikartoja. Manoma, kad bolševikų pasiuntinis Trojanovskis gavo naujų iš Maskvos pasiųlymų del Suv. Valstijų skolų ir kredito klausimų.

Sovietų noras gaut iš Suvienytų Valstijų kredito ant 20 metų laiko sumažytas iki 15 metų, o Suvienytų Valstijų kreditavimo siųlymas nuo 3-jų likos pakeltas iki 5 metų.

Sakoma, jeigu ir šios Sovietų su Amerika derybos pakriktų, tai sovietų įsteigtas New Yorke tarptautinis bankas butų likviduotas, o Trojanovskis su savo visais kredencialais turėtų grįžt į Maskvą.

Washington, rugs. 6. — Sovietų-amerikonų derybos del 500 milijonų dolerių skolos atmokėjimo Suv. Valstijoms nutruko. Trojanovskis norėjo gaut iš Suv. Valstijų del tų skolų mokėjimo kreditą ant 15-20 metų, o Suv. Valstijos tokio pasiųlymo nepriėmė ir todel deybos link skolos išlyginimo liko nutrauktos.

Po nutrukimui rusų-amerikonų derybų, Valstybės Departamentas išleido specialį pranešimą, kuriame pažymi, kad "laikyti pasitarimai tarpe Moore ir Trojanovskio ir Kelley, rytų europinio skyriaus vedėjo, buvo be jokių pasekmių".

Sinclairis Lankėsi Pas Rooseveltą

Hyde Park. — Buvęs radikalas Upton Sinclair, neseniai laimėjęs Kalifornijos gubernatoriaus vietai nominacijas demokratų partijos sąrašu ir sukėlęs visoje Amerikoje sensacijos, šiomis dienomis lankėsi pas prezidentą Rooseveltą. Sinclair su prezidentu Rooseveltu kalbėjosi dvi valandas, bet jų pasikalbėjimo tema kol kas neskelbiama. Sinclair pareiškė, kad jis visomis išgalėmis rems prezidento Roosevelto "New Deal" planą panaikinantį Amerikoje nedarbą ir kuriantį naują ekonominio ir socialinio gyvenimo erą. Prisiminus apie Amerikos socialistų vadą Noran Thomas, Sinclair pareiškė, kad Thomas perdaug užimtas kalbomis, kad rupintis žmonių realiais reikalais, o Norman Thomas, reaguodamas į tai, pareiškė, kad Sinclair manąs kad tapęs Kalifornijos gubernatorium sugrąžins Amerikai gerovę. Bet sako, neįstengs to padaryt.

Pagrindas Lietuvos Tautiniam Laivynui Steigti

Ruošiant Lietuvoje pirmąją jurų šventę, greta to, yra iškeltas ir tautinio lietuvių prekybos laivyno steigimo klausimas. Tiesa, Lietuvoje šis klausimas yra jau ne naujas. Jis jau prieš keletą metų buvo iškeltas, tačiau ligšiol, be gražių sumanymų, daugiau nieko nepadaryta. Tautiniam prekybos laivynui steigti, Lietuvoje yra susiorganizavusi net tam tikra draugija. Tačiau lig šiol tos draugijos veikimas Lietuvos visuomenei nebuvo žinomas, nes draugija nedarė jokių konkrečių žygių, tautinio laivyno fondui steigti ir laivams pirkti neorganizavo lėšų.

Tačiau pirmosios jurų šventės organizatoriai nori, kad ši šventė neliktų be pėdsakų ir sudarytų tautiniam prekybos laivynui užuomazgą. Šventei praėjus manoma tuojau įsteigti tautinio laivyno fondą, kurį tikisi, duosniai parems Lietuvos visuomenė ir vyriausybė. Čia pavyzdys imamas iš Vytauto didžiojo muziejaus statymo. Kai krašto buvo pavaryta plati muziejaus statymo propaganda, tai bematant tuoj susikrovė šimtai tukstančių litų ir šiandien milijoninis Vytauto Didžiojo muziejaus Kaune jau baigiamas statyti.

Jurų dienos proga, manoma padaryti nemažą siurpryzą. Lietuvos juros patriotai daro žygių, kad jurų dieną netik nuoširdžiai atšvęsti, bet ir padaryti praktišką žygį. Šios šventės ir propagandos proga, tikimąsi, jei nenupirkti pirmą tikrai lietuvišką laivą, tai nors užtikrinti jo įsigijimą artimiausioj ateityje. Laivą tikimąsi pirkti praktiškiausią Lietuvos prekybos sąlygoms: didumo 2,000 tonų, 16 pėdų gilumo, darančio 9 mazgus į valandą. Toks laivas gali buti vartotas 8-10 metų, ir kaštuotų apie 200.000 litų. Toks laivas galėtų buti naudojamas mažiausiai apie 30 metų.

Pati Lietuvos visuomenė, į kurią daugiausiai nukreiptos tautinio prekybos laivyno įsigijimo viltys, nors ir sunkiems laikams esant, šios minties nesikrato ir ją uoliai remia. Reikia manyti, kad Lietuviai nuo šio laiko ypatingai pamils Baltijos jurą ir dės visas pastangas įsigyti savo laivyną. Juk ištiesų, Lietuva savo prekybą su kitomis valstybėmis daugiausiai veda jurų keliais. Lietuviškos prekės vežamos svetimais laivais. Kitoms valstybėms už jų laivų patarnavimus, Lietuva turi permokėti dideles pinigų sumas. Turėdama savo prekybos laivyną, Lietuva galėtų netik išplėsti savo prekybinius santykius su visomis jurų valstybėmis, bet ir sutaupyti nemažas pinigų sumas. Lietuvos vyriausybė tautinį prekybos laivyno mintį taip pat rimtai svarsto ir jai konkretizuojantis, mano, paskirti atitinkamą piniginę paramą.

Pabaltijo Valstybės Jungiasi į Kruvą

Ryga. — Čia prasidėjo pasitarimai tarpe trijų Pabaltijo valstybių — tarpe Lietuvos, Latvijos ir Estonijos. Jos tariasi ekonominiais ir politiniais reikalais, taipgi Pabaltijo rubežių saugumo klausimu.

Varšuvos politikieriai šitą trijų valstybių pasitarimą laiko Prancuzų-Sovietų pakto vykdymu, kuris, anot jų, esą perdėm nustatytas priešais Lenkijos norą.

Vienos laikraštis "Neus Miener Tageblatt" rugsėjo mėnesio laidoje apie Pabaltės valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasitarimus sekančiai pabrėžė:—

"Lenkija ir Vokietija pralaimėjo diplomatinėj kovoj, laimėjo Ryga Latvija, Lietuva ir Estija mato Francijoje ir Rusijoje valstybes, kurios gali garantuoti jos teritorialinę čielybę. Francijos užsienio reikalų ministeris Barthou ir Rusijos komisaras Litvinov įgijo pergalę, sulaužydami Vokietijos ir Lenkijos pasipriešinimą sutarčiai. Įdomu ką dabar darys Lenkija, kuri susidėjo su Vokietija ir kaip ji dabar išspęs tą reikalą?"

Mandžiurijoj Surasta Slapta Radijo Stotis

Harbinas. — Mandžiurijos vyriausybė paskelbė, kad ji suradus slaptą radijo stotį vienoj Van čin-Tao vaistinyčioj mažam prie Sungri upės miestely. Sakoma, kad iš čia į Habarovską buvo perduota visos Japonijos politiškos ir militariškos žinios del Sovietų agentų. O Mandžiurijos policija tvirtina, kad ir banditai veikimą ant Tolimų Rytų gelžkelio darę taipgi sulig iš Habarovsko pateiktų planų.

SAKOMA, KAD SOVIETAI STOVI UŽ PRIPAŽINIMĄ MANDŽIURIJOS VALSTYBĖS?

Harbinas. — Sakoma, kad Maskva pasižadėjus pripažint Mandžiurijos savistovybę. O kaipo to įrodymui del sušvelninimo Mančukuo su Sovietais santykių, Sovietai pasirašė su Mančukuo vyriausybe ekonominę sutartį, kuri pavelina jos laivų susisekimą vandeniu — Sungari, Amura ir Ussuri upėmis.

SOVIETAI BUS PRIIMTI Į TAUTŲ LYGĄ

Tokio. — Prancuzija sutiko pasiųlyt Tautų Lygai įnešimą, kad Sovietai butų ten priimti. Dabar Japonija išsigando tokios jų politikos ir todel deda pastangas, kad tas pasiųlymas nebutų priimtas. Japonijos užrubežinių reikalų ministeris Hirota bando į savo pusę pakreipt Lenkijos politiką, kuri, sulig jos nuomonės, sudarys daug keblumo to plano įvykdymui.

3,471,000,000 Aukso Dolerių del Ginklavimosi

Ženeva. — Tautų Lygos Dienraštis paduoda skaitlinių, kurios parodo, kad 1933 metų ginklavimasis dasiekė nuo 3,471,000,000 dolerių iki 4,399 milijonų dolerių auksu.

Washingtonas. — Jureivininkystės ministerija patvirtino Senato nutarimą pagreitint padirbimą 24 naujų kariškų laivų, dviejų orlaivianešius, dviejų kreizerių, 15 naikintojų ir 6 povandeninių laivų. Reiškia apie taiką kalba, o ginklais žvangina.

ŠTAI KAS LAIMĖJO AMERIKOS LIETUVIO PIKNIKO DOVANAS

Amerikos Lietuvio piknikas ir išlaimėjimai įvyko kartu su pikniku, rugsėjo 2-rą dieną, 1934 m. Maironio Parke kaip 8 val. vakare. Laimėjimų traukimas įvyko po atvirum dangum priešais susirinkusią publiką. Laimėjimų traukimą vadovavo Antanas Janušionis, kuriam prigelbėjo liosų traukimą maži vaikai. Ištraukti numeriai buvo viešai paskelbti publikoj ir surašyti Amerikos Lietuvio reporterio. Kaikurių išlaimėjusių pavardės nelabai aiškiai užrašytos, tačiau jei čia skelbiamas numeris atitinka su laimėtojaus numeriu, reikia tik tikietuką su tuom numeriu pasiųst Amerikos Lietuvio adresu (14 Vernon gatvės, Worcester, Mass.), o tuojau bus pasiųsta laimikis laimėtojo adresu. Sekančiai lietuviai laimėjo šias dovanas:

Pirma Dovana—No. 2341—RCA Victor Radio; laimėjo V. Zinkus, 15 Arthur Street, Montello, Mass.

Antra Dovana—No.8131—Cedrinė skrynia; laimėjo Peter Dudutis, 154 Fulton St., Elizabeth, N. J.

Trečia Dovana—No. 17440—Elektrinis laikrodis; laimėjo J. Bianco, 275 Plantation St., Worcester, Mass.

Ketvirta Dovana—No. 8771—Lalio Didysis žodynas; laimėjo J. Gailius, 1115 Jackson St., Easton, Pa.

Penkta Dovana—No. 3209—Gintariniai Karoliai; laimėjo Juozas Kairys, So. Deerfield, Mass.

Šešta Dovana—No. 11975—Fontaninė Plunksna; laimėjo J. Knotel, Woodstock, Post Office No. B., Canada.

Septinta Dovana—No. 13676—Amerikos Lietuvis metams; laimėjo Vernon Studio, 8 Vernon St. Worcester, Massachusetts.

Aštunta Dovana—No. 9904—Antra Amerikos Lietuvio prenumerata; laimėjo John Pocevičius, 2020 Larkins Way, S.S. Pittsburgh, Pa.

Visų, kuriem teko šie laimėjimai, prašome atydžiai įsitėmyt numerius čia paskelbtus, ir palygint su savaisiais, jeigu tikietuko numeris tinka su čia pažymėtu numeriu, tai tuojau prisiųsk mums tikietuką, o mes pasiųsim laimikį.

Amerikos Lietuvio Administracija

Stratosferų Baliunas Supliuško

Maskva. — Sovietų stratosferos baliunas supliuško 6 val. iš ryto (rugsėjo 6) Frunzės orlaivininkystės lauke. Baliunas sutruko tuojau, kuomet jie bandė pasikelt į aukštį. Sakoma, kad buvo didelis sprogimas, tačiau kaip gondolą, taip ir sovietų mokslininkai ir visi kiti nenukentėjo nuo sprogimo.

Sovietų mokslininkai dirbo per mėnesius laiko vadovaujant žymiam Prokofiejevui, kuris vadovavo pereitų metų skridimą į stratosferas. Tačiau jie ir dabar nenusimina, nes aviacijos draugija deda pastangų, kad dar šiais metais pakartojus stratosferinį skridimą.

IŠ LIETUVOS
Įvairios Žinios

— Lietuvos banko aukso fondas rugpiučio 1 dieną siekė 55,28 milijonų litų, svetimos valiutos fondas — 8,87 mil. litų, banknotų apyvartoje buvo 83,87 mil. litų, jų padengimas auksu ir svetima valiuta siekė 76,5%.

— Kaune kalba, kad ateinantį rudenį Sovietų Rusijos užsienių reikalų komisaras Litvinovas revizituos Pabaltijo valstybių užsienių reikalų ministerius. Tuo budu, Litvinovas apsilankytų ir Lietuvoje. Jau vieną kartą, butent, 1925 metais tuometinis SSSR užsienių reikalų komisaras Čičerinas lankėsi Kaune. Tai butų antras Sovietų valdžios atstovo oficialus lankimąsis Lietuvoje.

— Dar 1923 metais Klaipėdoje buvo nugriauti du vokiškl prieš didįjį karą pastatyti paminklai: Vokietijos kaizerio Vilhelmo ir Borusijos. Nugriautų paminklų papėdės rioksojo daugiau, kaip 10 metų, nes Klaipėdos miesto valdyba politiniais sumetimais, nesirupino jų pašalinti. Naujoji Klaipėdos krašto direktorija įsakė Klaipėdos miesto burmistrui nugriauti tų paminklų likučius, nes jie gadina bendrą miesto vaizdą. Vyriausias burmistras Simonaitis davė įsakymą tuos paminklų likučius nugriauti.

— Paskutiniuoju laiku, Lietuvą labai daug lanko užsienio žurnalistai. Dabar čia vieši Čekoslovakijos, Olandijos, Belgijos, Šveicarijos ir kitų kraštų didžiausių laikraščių bendradarbiai. Kai kurie jų Lietuvoje apsigyveno ilgesniam laikui ir čia mokosi lietuvių kalbos. Jie savo laikraščiuose daug ir gražiai rašo apie Lietuvą, visur pažymėdami, vispusišką Lietuvos pažangą. Lig šiol tiek daug užsienio žurnalistų Lietuvoje dar nebuvo lankęsi.

— Teismo tardytojo įsakymu, uždėta policijos priežiura buvusiam Klaipėdos krašto seimelio pirmininkui von Dresler. Jis priklausė priešvalstybinei "Sovog" organizacijai.

— Užsienio lietuviams remti draugija neseniai išleido draugijos sekretoriaus Petro Rusecko parašytą knygelę, kurioje suglaustai išdėstyti svarbiausieji užsienio lietuvių reikalai, kas daryti, kad užsieniuose gyvenantieji lietuviai sulauktų geresnio rytojaus, apie jų organizavimąsi kolonija, steigimą ekonominių draugijų ir t.t. Knygelė parašyta visiškai rimtai ir klausimai išsamiai išnagrinėti.

Italija Su Prancuzija Susitarė Prieš Vokietiją

Bari, Italija. — Šiomis dienomis Italija ir Prancuzija susitarė bendram tikslui, butent, kad sulaikyti Vokietijos ginklavimąsi. Taipgi abi valstybės pasižadėjo ginti Austrijos nepriklausomybę ir bendrai veikti prieš nacius.

PRANEŠIMAS

Užsisakykit sieninius kalendorius dabar, kad gautum juos prieš šventes. Kreipkis Amerikos Lietuvio raštinę, 14 Vernon gatvės.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Chicago, Illinois

ČIKAGOJE ORGANIZUOJAMI LIETUVIAI SKAUTAI

Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, leidžianti (XXI metus) savaitraštį "Sandara", savo globoje turi jaunimo organizacijas: "Jaunoji Birutė" ir "Birutė". "Jaunoje Birutėje" maži ir paaugliai berniukai ir mergaitės yra mokinami (baletmeisterio Andriejevo — baltgudžio vadovybėje) šokių taip pat dainuoja, ir dalyvauja lietuvių vaidinimuose. Jie dalyvavo ir svetamtaučiams parodomuose lietuvių vaidinimuose, kaip šį pavasarį surengtame Čikagos universitete vakare, kurį aplankė daugelio tautų studentų ir šiaip lietuvių ir ne lietuvių žmonių. Čikagos lietuvių centre — Bridžporte— (Čikaga yra "didžiausiu lietuvių miestu pasaulyje, nes turi apie šimtą tukstančių lietuvių gyventojų; jie ir buriasi gausiausiai savo kolonijoje — Bridžporte), esamoje ten Lietuvių Auditorijoje dažnai tenka tą jaunimą matyti scenoje, kurioje kai kas ir ypatingai pasižymi, (pavyzdžiui, mažytė, kaip "musė" jaunutė šokėja, vikriausia iš gimnastiškų šokių šokėjų). Pavasario dalis to jaunimo dalyvavo ir Čikagos dideliame viešbutyje surengtame tautų koncertų cikliuje (Great Northern viešbutyje). Mačiau lietuviško jaunimo ir kitoje vietoje įvairių tautų parengime, kur jie pasirodė su savo dainomis ir šokiais. Tos "Jaunosios Birutės" vadu", g a l i m a sakyti, yra "Sandaros" redaktorius M. Vaidyla, mokąs rasti tėvų ir visuomenės pritarimo. Jo, tat, ir kitų iniciatyva ir kilo mintis suorganizuoti Čikagoje lietuvių skautus, nes kitų tautų skautai, (ypač lenkų, čekų ir kitų), ten yra tai gausus, kad dažnai pasirodo viešame amerikiečių gyvenime, kaip žymi organizacija, (pro šias eilutes rašančio langus nesenai praėjo su trenksminga muzika didelė įspudinga lenkų skautų eisena su savo rėmėjais ir vyresniaisiais). Redaktorius Vaidyla "Sandaroje" ir iškėlė tą mintį:

"Šią vasarą pradedame rengtis prie naujo svarbaus darbo — organizavimo musų vaikų ir jaunimo į skautų burius. Gal daugeliui Amerikos lietuvių ši idėja yra nevisai aiški. Gal kaikuriems ji atrodys perdaug komplikuota, paini ir sunkiai įvykinama. Tačiau po ilgo svarstymo mes priėjom išvados, kad kol kas nėra kitokio budo patraukti musų priaugančią kartą į lietuvišką gyvenimą. Jeigu nesiimsim dabar jokių priemonių organizuoti jaunimą, mes greitai neteksime paties pamato, ant kurio turės atsiremti Amerikos lietuvių ateitis.

Reikalinga sutverti kokia nors auklėjimo sistema, kuri pagelbėtų mums atsteigti mus tą, ko visi trokštam. O šiandien nieko tinkamesnio nerasim, kaip burimas berniukų ir mergaičių į lietuviškų skautų grupes, kur jie mokintųsi ir lavintųsi buti gerais žmonėmis ir gerais lietuvias".

"Pirmiausiai rupinsimės pririengti vadus ir instruktorius paties jaunimo tarpe. Vėliau jie galės buti aktyvus darbuotojai ir su vyresniųjų pagelba plėsti tą idėją į visas puses. Iš patyrimo žinome, jog musų jaunimas nori stoti į lietuviškų skautų eiles ir veikti savųjų tarpe.

Žinoma, šis darbas nebus išvystytas į savaitę ar mėnesį. Teks padirbėti gana ilgai ir kantriai; teks pridėti netik energijos, bet taipgi ir aukų. Vienok šitam tikslui neturim gailėtis nieko, nes tai musų svarbiausias reikalas".

Ir tikrai, nieko ilgai nelaukdami, sumanytojai pradėjo šį reikalą judinti. Jau sušaukė susirinkimą, kuriame dalyvavo jaunųjų atstovai iš "Jaunosios Birutės" visų Čikagos skyrių kolonijose, (Town of Lake, Bridgeport, Brighton Park ir kt.), taip pat senesnieji. Tikslą išdėstė redaktorius Vaidyla, kalbėjo tuo klausimu buvusis Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros pirmininkas senas veikėjas daktaras Zymontas, amerikiečių skautijoje veikiąs vienas lietuvis; atvykusis iš Lietuvos Arėjas Vitkauskas buvo paprašytas paaiškinti, kas yra skautų pasiektą Lietuvoje, (Arėjas Vitkauskas ir pabrėžė esantį didelį skautų organizacijos išplitimą Lietuvos moksleiviškojo jaunimo tarpe, gražų Lietuvos skautų žurnalą "Skautų Aidą", apie kurį dažnai labai palankiai atsiliepia ir didžiųjų tautų skautų spauda; Arėjas Vitkauskas pažymėjo tą faktą, kad, pavyzdžiui, prancuzų laikraščiai žiemių Amerikos Jungtinėse Valstybėse išeina šimtas ir aštunti arba panašiai metai, kas rodo, kad ir ten gimusieji prancuzai yra ir geri Amerikos piliečiai, ir drauge pasilieka tokie pat prancuzai, gi lietuviai dejuoja, kad visa jų spauda, organizacijos, nyksta; neatrodo, kad negalėtų ir jaunieji lietuviai išėję per skautų organizaciją, buti tokiais pat naujojo Amerikos lietuvių gyvenimo pionieriais, kaip ir minėtieji prancuzai); Čikagos universitetą šį pavasarį baigusis studentas iš Lietuvos Adomas Grybė tą patį skautų išplitimą Lietuvoje pažymėjo. arPeiškė pasigerėjimo m a t y t a i s Lietuvoje s k a u t a i s ir sena sandariečių veikėja K. Katakevičienė, kuri pernai grįžo iš Lietuvos kalbėjo ir iš paties jaunimo tarpo, ir iš atėjusių senesniųjų. Po šio pasitarimo imamasi rimto darbo, kad netolimoje ateityje ir lietuviški skautai, gražiai uniformuoti, galėtų visur rodytis, kaip jau yra senai žinomi Amerikoje kitų tautų skautai. Jeigu jau lietuviškų skautų butų buvę, puikiausia proga butų buvusi pasirodyti jiems ir milžiniškos parodos Čikagoje atidarymе, o ir šiaip yra daug tokių progų.

Arėjas Vitkauskas

Philadelphia, Pa.

MINĖJO METINĘ MIRTIES SUKAKTĮ

Philadelphijos Šv. Kazimiero parapijos ir apielinkės lieuviai minėjo savo parapijos vado ir Lietuvos patrijoto nenuilstamo veikėjo gerbiamo klebono kun. Juozo Kaulakio metinę mirties sukaktį. Paminėjimas įvyko Šv. Kazimiero bažnyčioje, rugpiučio 20-tą dieną. Musų katalikiškos bažnyčios vadas, kurs dirbo per 40 metų musų tarpe, persiskyrė su šiuo pasauliu rugpiučio 15-tą dieną, 1933 metuose. A.A. kun. Kaulakis pasišventusiai dirbo del savo parapijonų sielų išganymo ir kartu buvo musų tautos žymus veikėjas, patrijotas. Rugpiučio 19-tą dieną buvo palaidotas prie bažnyčios tam tikrame priruoštame rusyje. Iš priežasties kaikurių aplinkybių, sukaktuvės įvyko kelias dienas vėliau.

Pamaldų laike, altoriai buvo gedulos šydu užtiesti, aukštai iškeltas karstas, ant kurio buvo Kielikas ir kunigo kepurė. Aplink karstą žibėjo neišskaitomai daugybė vaškinių žvakių. Žmonės pradėjo rinktis nuo septintos valandos ryto. Vadovaujant vietiniam klebonui kunigui Ignaciui Valančiunui ir vietos vikarui kun. Petrui P. Laumakiui, viskas labai gražiai buvo vedama. Dar prieš mišias, parapijos kunigai ir svečiai: kunigai V. Matulaitis, P. Garmus, S. Draugelis, K. Klevinskas, J. Čepukaitis, J. Haloburda, E. Paukštis, I. Zimbys ir vargoninkas Hodelis graudingais balsais atgiedojo egzekvijas. Giedotas mišias atlaikė kun. V. V. Matulaitis, prie didžiojo altorio, gi asistavo kun. P. Garmus ir kun. P. Laumakis; prie šoninių altorių buvo kun. S. Draugelis ir klebonas J. Valančiunas. Laike mišių J. Hodelis, vargonininkas, valdė vargonus labai graudžiais žavėjančiais balsais, gi pats su Lucija Juozaitiene ir ponia Hodeliene giedojo trio parinktas giesmes. Kun. Simonas Draugelis, iš Easton, Pa. pasakė pritaikintą pamokslą, prisimindamas apie mirusiojo kunigo naudingus darbus bažnyčiai ir tėvynei. A.A. kun. Kaulakis nenuilstamai dirbo del Lietuvos Nepriklausomybės išgavimo, išleido brošurėlų anglų kalboje išaiškint ir tiksliai informuot apie Lietuvą, žodžiu buvo lietuvybės palaikytojas. Neatsisakė remti svarbius reikalus, net Dariaus-Girėno skridimo reikalui buvo paaukavęs $25.00, bet nesigarsino. Be abejonės jo visi darbai bus paminėti Amerikos lietuvių istorjoje. Užsibaigiant pamaldoms, visi kunigai, skaičiuje dešimts, atgiedojo "Libera" ir visa susirinkusi minia buvo prašoma melstis už a.a. kun. J. Kaulakio sielą. Apeigų mistras buvo klierikas S. Mažeika, kurs sukaktuvių paminėjimą sumaniai vedė. Šis minėjimas pasiliks ilgai parapijonų atminčiai.

"Balandėlis"

Chicago, Ill.

LAKUNO F. VAIKTAUS PADĖKOS ŽODIS

Gerbiamoji visuomenė!

Šiuomi aš tariu nuoširdžiausią padėkos žodį Čikagos lietuviams, kurie parodė man tiek daug palankumo, skaitlingai atsilankydami į benkietą ir aviacijos dieną ir nepaprastai duosniai paremdami antrojo tranzatlantinio skridimo reikalą.

Mane giliai sujaudino tie simpatijos pareiškimai ir karšti linkėjimai, kuriuos girdėjau iš benkieto dalyvių lupų, ir aš buvau stačiai nustebintas, kuomet išvydau entuzijastiškai nusiteikusią galingą viengenčių minią Ford-Lansing airporte. Šitie įspudžiai suteiks man dar daugiau drąsos ir pasiryžimo ruoštis didžiąjai kelionei per Atlantiką.

Man tačiau labai gaila, kad pereitą sekmadienį aš negalėjau atskristi į aerportą su Lituanica Antrąja, bet buvau priverstas paimti kitą lėktuvą. Priežastis buvo ta, kad aš nesijaučiau turįs teisę statyti į pavojų brangų, visuomenės pinigais nupirktą lėktuvą, kuomet pradiniai skraidymo bandymai su naujuoju motoru parodė, jogei jisai dar yra reikalingas tikslesnio nutaikymo (adjustment). Mes su inžinieriu ir kompetentiškais mechanikais, kurie vykdo "Lituanicos Antrosios" įrengimo darbą, nesigailėjome jėgų ir pastangų, kad lėktuvas butų kuogeriausiai paruoštas, bet tuo tarpu šito tikslo negalėjome pasiekti, nes laikas buvo pertrumpas pašalinti netikėtai atsiradusią kliutį.

Ši kliutis (perdidelis motoro kaitimas), nors ir labai nemaloni, susidėjusiose aplinkybėse, bus netrukus nugalėta, ir iš šitos pusės nėra pagrindo kilti jokioms abejonėms apie galimumą tobulai įrengti lėktuvą. Mes, iš savo pusės, darysime kas tik yra žmogaus galioj, kad tas darbas butų užbaigtas kuotrumpiausiu laiku. Visos kitos pastaromis dienomis gautos arba išsiųstos mums įtaisos ir instrumentai bus sudėti, išbandyti ir nutaikyti taip, kad Lituanicos įrengimo darbas butų pabaigtas pirma negu ateis nepatogus skridimui orai.

Turiu čionais pastebėti, kad didžiausias kėblumas musų darbe išviso buvo — greitai gauti įtaisas ir instrumentus, kurių reikia lėktuvui, idant juo butų galima atlikti musų planuojamą rekordinio tolio (apie 4,700 mylių) kelionę oru.

Šitam tikslui aš turėjau iki šiol tik apie trejetą mėnesių, per kurį laiką man reikėjo atlankyti visą eilę kolonijų, kur buvo rengiamos aviacijos dienos, reikėjo sudaryti lėktuvo įrengimui planai ir surasti bei užsakyti įtaisas ir instrumentus firmose, kurių vienos yra paliai Atlantiką, kitos prie Pacifiko kranto arba Vidurinėse valstijose. Daugelis jų, dėja, buvo užverstos darbais kuomet mes į jas kreipėmės, ir mums teko jas raginti ir spausti, kad jos kaip galinti greičiau išpildytų musų užsakymus.

To nevežint, motorą mes gavome apie trejetą savaičių vėliau, negu buvo numatyta, o kai kurie kiti dalykai tik per paskutines kelias dienas buvo mums pristatyti arba dar tebėra pristatomi. Aš noriu čionai padėkoti ALTASS valdybai, kuri šitame reikale visuomet tampriai kooperavo su manim ir be galo palengvino mano uždavinį, ne tik sutikdama nupirkti geriausias įtaisas lėktuvui, kokias tik yra išradusi šių dienų technika, bet ir parupindama laiku pinigus tiems pirkimams.

Aš nuoširdžiai dėkoju visai lietuvių visuomenei, taip išeivijoje kaip ir gimtame mano tėvų krašte už man iki šiol suteiktą ir tebeteikiamą paramą ir tikiuosi, kad ji supras, jogei man užvis labiausiai yra svarbi jos moralė parama kaip tik DABAR, kuomet atliekama paskutinieji pasiruošimo darbai, nes nuo to, kaip rupestingai jie bus užbaigti, priklausys viso musų sumanymo pasisekimas.

Felix Vaitkus

LAKUNO F. VAITKAUS IŠLEISTUVIŲ BENKETAS

Tai buvo toks puikus, toks linksmas toks prakilnus ir reikšmingas vakaras. Leitenanto Felikso Vaitkaus išleistuvių benketas įvyko Chicago Beach hotelyj. Čia buvo visi Chicagos žymieji ir prakilnieji lietuviai, ir jie visi jautėsi kaip viena graži šeimyna. Daug žymiausių moterų, daug gražių lietuvaičių, tarp jų ir Elena Stankiutė, lietuvių dienos karalaitė. Visos Chicagos lietuvių kolonijos buvo apsčiai reprezentuotos.

Visi buvo suėję vienu tikslu pasimatyti su musų drąsuoliu lakunu leitenantu F. Vaitkum, palinkėt jam geriausios kloties, priduoti drąsos ir prisidėt su parama.

Reikšmingiausias kalbas pasakė Lietuvos konsulas A. Kalvaitis, Naujienų redaktorius P. Grigaitis ir Ščensnulevičius. Dievo pagelbos lakunui palinkėjo kun. Linkus. Visų k a l b o s buvo paremtos gausiomis nuoširdžiomis aukomis.

Gal dar nei vienam lietuvių susirinkime susirinkusieji su tokiu entuziazmu neaukojo pinigų, kaip šitame. Aukojo turtingi ir neturtingi, aukojo seni ir jauni. Vakaro vedėjas Justinas Mackevičius tik prakaitavo besidarbuodamas ir nespėdamas iššaukti vardus tų, kurie laikė saujoje dolerius.

Kiekviena auka, didelė ar mažutė, buvo sutinkama pritarimo ir džiaugsmo aplodismentais. Aukų surinkta virš 1,000 dolerių.

Po visų kalbų pagalios buvo perstatytas ir pats lakunas leitenantas F. Vaitkus. Aiškiais lietuviškais sakiniais jis išreiškė savo pilną pasitikėjimą nuskristi į Kauną ir širdingai padėkojo visiems už gražius linkėjimus ir finansinę paramą.

Vakaro programas buvo pamargintas gražiomis dainomis, kurias atliko p. A. Steponavičienė, Frank Jakavičius ir p-lė F. Balsiutė. — "N-nos"

Liaudies Namas Kupiškyje

Laisvamanių Etinės Kulturos Draugijos — Kupiškio skyrius pasiėmė ant savo pečių tikrai sunkią naštą: įsisteigti laisvas kapines ir pasistatyti Liaudies namą su knygynu ir skaitykla. Toji našta, kas kart lengvėja, nors prieš kalną yra nešama. Pergalėtos visos sunkenybės, ir darbas eina sklandžiai. Žinoma kaip laisvos kapinės, taip liaudies namas, knygynas ir skaitykla prieis greičiau prie užbaigos, jei amerikiečiai lietuviai ateis pagelbon su duosnesne pinigine parama. Dabar nors kliutįs pergalėtos, bet stoka pinigų ir darbas eina labai išlėto.

Štai SLA. 38-tas seimas matydams Kupiškėnų pastangas, paaukavo $50., bet tos sumos toli gražų nepakanka, trukstančią sumą pinigų mes amerikiečiai lietuviai turime sudėti. Kitos išeities nėra. Kuo greičiau suaukausime reikalingą sumą pinigų, tuo greičiau bus darbas nuveiktas.

Todel kviečiu Amerikos lietuvius, o ypatingai Kupiškėnus ir apielinkes Kupiškio — nebetrukdykit ir nevilkinant ilgiaus prisidėkit prie to kilnaus darbo.

Pinigus siųskit paštos "money order", tai nepražus. Kad ir mažiausia suma bus priimta ir pacituota ir per laikraštį pakvituota.

Pinigus siųskit sekančiu adresu: **Dr. A. L. Graičiunas, 3310 So. Halsted St, Chicago, Ill.**

Westfield, Mass.

PAKVIETIMAS

Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto draugija, Westfield, Mass. kviečia visus lietuvius atsilankyti į jos rengiamą gegužinę, kuri įvyks rugsėjo 9-tą, sekmadienį, Lygos Parke. Ypač kviečiam Šv. Kazimiero draugiją, abu kliubu, K. Sąryšį ir visas Westfieldo draugijas. Bus visokių įvairumų, muzikos ir žaislų. Jeigu lytų rugsėjo 9-tą dieną, tai piknikas įvyks rugsėjo 16-tą dieną. Taipgi kviečiam visus lietuvius iš apielinkės, Thompsonville, Springfield, Northampton, Easthampton ir iš visų artimesnių kolonijų. Šios Vytauto draugijos dar niekas nekvietė atsilankyt į gegužinę, bet kada ji bus pakviesta, ji parodys savo gerą širdį kitoms. Kas neatvažiuos, tas tikrai gailėsis, nes pas mus buna labai įdomųs parengimai.

APIE WESTFIELD MIESTĄ

Westfield miestas randasi vakarinėje dalyje, Mass valstijoj, Hampden apskrityje. Miesto padėjimas labai malonus. Iš dviejų pusių apsuptas dviejų upių, iš šalių kalnai ir miškai. Pats miestas nesugrųstas, auga jame daug medžių; o vasarą atrodo kaip kokia vasarvietė. Miestas nėra didelis, turi arti 19 tukstančių gyventojų. Šalia Westfieldo y r a Springfield, Mass., kurs yra didelis miestas, gi iš kitos pusės Holyoke, Mass.

APIE DARBUS

Westfield, Mass. kompanija dirba penkias dienas, po 9 valandas; kaikurie skyriai dirba naktimis. Kitos dirbtuvės dirba 5 dienas ir šeštadieniais ligi pietų. Tie gauna darbus, kurie pirmiau prieš krizį ten dirbo. Viena dirbtuvė dar dirba 3 ar 4 dienas į savaitę. Nepatarčiau žmonėms iš kitų miestų čia atvažiuot darbo ieškoti. Nors čia įprašo vienas kitam darbus, bet atvažiavę iš kitur negali lengvai gauti darbus.

J. M. Z.

Chicago, Illinois

ČIKAGOS LIETUVIŲ CHORAS "PIRMYN"

Jau šį rudenį bus 25 metai, kai gyvuoja. Per daug metų buvo tik mažas choras— "North Side". Mokytojų turėjo daug, kurių tarpe: Katilius, Sarpalius, Salomeja Čerienė, (dabar Kaune dirba Finansų Min.), ir Kazys Steponavičius, kuris mokina šį chorą per paskutinius 3 metus. Per šį laiką choras išaugo į vieną didžiausių chorų Amerikoje, dalyvaudamas daugelyje koncertų ir pastatydamas gana vykusiai visą eilę operečių, kaip: "Laima", "Agurkai", "Pepita" ir vėliausiai — "Abejotinas Asmuo".

K. Steponavičius, nors dar jaunas, bet jau 10 metai, kai veda chorus. Gimęs Lietuvoje, Amerikon atvežtas apie dviejų metų amžiaus, budamas 12 metų, pradėjo lavintis smuiko, ir lavinasi iki šiol. 17 metų jau mokino vaikų chorą Montello, Mass. 20 metų sulaukęs, buvo pakviestas į Čikagą mokyt "Kanklių Chorą" (komunistų), tuo pačiu laiku mokino Roselande ("Aido") ir Ciceroj ("Lyros") chorus. Vėliau buvo pakviestas mokyti ir "Birutės" chorą, kurį jis mokino du metus. Tuo laiku suorganizavo Čikagos lietuvių simfonijos orkestra, kuris yra bene vienas Amerikoje. Per paskutinius keturius metus mokino chorą Kenosha, Wisconsin (Dailės Ratelis) ir Čikagos lietuvių chorą "Pirmyn".

Steponavičius gavo "Bachelors Degree" laipsnį muzikoje 1929 metais — iš American Conservatory of Music, (viena iš didžiausių konservatorijų Amerikoje), kurioje jis dabar mokytojauja, kaip smuiko mokytojas.

Anelė Salaveičikiutė-Steponavičienė gimė Amerikoje, Connecticut valstybėje. Budama 9 metų, pradėjo lavintis smuiko, 12 metų piano, o 15 metų balso, ir iki šiai dienai dainuoja. Gyvendama rytuose, mokinosi Hartford Conservatory of Music per šešius metus. Ten užsidirbo stipendiją (piano lekcijos veltui) per tris mętus, už tai, kad buvo geriausia mokinė iš su virš šimto balso mokinių. Po penkių metų darbo toje konservatorijoje gavo balso ir piano mokytojos diplomą. Dainavo labai daug lietuviškuose ir svetimtaučių koncertuose. 1927 metais atvyko Čikagon ir įstojo į American Conservatory, kur gavo dvi dideles stipendijas ir progą dainuoti su Čikagos Simfonijos orkestru Civic Operos teatre, kur buvo pakviesta ir į "Phi Beta National Music and Drama Fraternity". Šioje konservatorijoje lavino balsą pas Karleton Hackett, (laikomas geriausiu muzikos kritiku Čikagoje) ir gavo "Bacheor's Degree" laipsnį 1929 metais. 1928 metais ištekėjo už Kazio Steponavičiaus. Visą laiką Čikagoje dainavo, vaidino ir mokinosi. Mokyti sekasi, ir jau turi daug mokinių, kurie scenoje pagarsėjo, kaip: P. Jakavičius, V. Tarutis ir Ona Skeveriutė.

Anelės didžiausias troškimas — važiuoti į Lietuvą susipažint su lietuvišku menu. Ypač domisi opera. Bet, rodos, kad dirbdama netaip jau dėkingą meno darbą, sávo troškimo neatsieks, arba — gal tik tada, kai bus pervėlu. **Arėjas Vitkauskas**

DR. SHAWMUT, DENTIST, INC.
PRANEŠA
Kad Kainos Nebus Paskelbtos Musų Skelbimuose po Rugs. 8 dienos

Gvarantuota
Tikti arba Grąžinami Pinigai
DIRBTINI
DANTYS
Taip Pigiai Kiek-
$9.00
Paprastai $20.

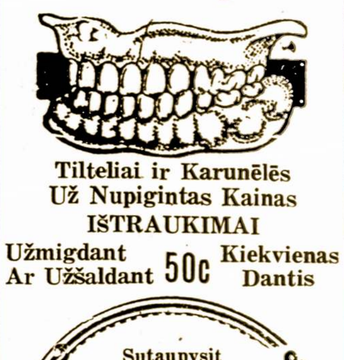

Tilteliai ir Karunėlės
Už Nupigintas Kainas
IŠTRAUKIMAI
Užmigdant Ar Užšaldant 50c Kiekvienas Dantis

Sutaupysit Pinigų Einant Pas
Dr. Shawmut
DENTIST, INC.
536A Main St. Dial 2-6810
Slaugė Pagelbininkė
OFISO VALANDOS:
Pirm. 9 v. ryto iki 8 v. vak. Kitose dienose 9 v. ryto iki 6 v. vak.

Brocktone ofisas, 172 Main gatvės
Fitchburge ofisas, 410 Main gatvės

JUOKAI

KARALIUS IR DAKTARAS

Fridrikas Didysis kiekvieną kartą, kuomet kokį nors daktarą susitikdavo, klausdavo jį, ar daug savo gyvenime žmonių į aną pasaulį nusiuntęs?

Vienas iš jų, pagalios jam kartą drąsiai atsakė:

— Mažiau, negu, tu, šviesiausis pone!

MIRŠTANTIS DAKTARAS

Lieutandas, buvusis karališkas daktaras gulėjo ant mirties patalo. Kunigas norėdamas užtikrint jam dušios išganymą, kankino jį įvairiais klausimais.

— Ar tiki į musų tikėjimo paslaptį, klausė mirštančiojo.

— Tikiu į viską — atsakė nekantraudamas Lieutandas, tik į vieną mediciną netikiu.

VEŽĖJAS IR PONIA

Ponia R., garsaus artisto žmona, buvo papratusi laike savo kelionių užsienyj, visus žemes — nuo loumo žmones ant "tu" vadinti.

Vieną kartą ponia R. atsisėdusi karietoj tarė vežėjui:

— Aš turiu pasiskubinti, varyk arkliį, kiek tik gali, kai greit nuveši, tai gausi magaryčių.

Vežėjas iškarto tą stačiokiškumą suprato— po valandelei kreikreipiasi į ponią su pilna dėkingumo šypsena ir atsako:

— Kalbi man tu — ach! Poniute!... Ar tai turėtų but meilė?

VEŽĖJO MIRTIS

Tulas vežėjas jau baigė savo gyvenimo dienas, o kuomet jau užstojo paskutinės valandos, jo brolis, stovįs prie lovos, atsiliepė verkdamas: "Važiuok, važiuok, nabagėli, jau niekas tau nebegelbės".

Į žodžius "važiuok, važiuok" ligonis valandėlei atsipeikėjo, atidarė akis ir tarė gestančiu balsu "jau pakinkyta".

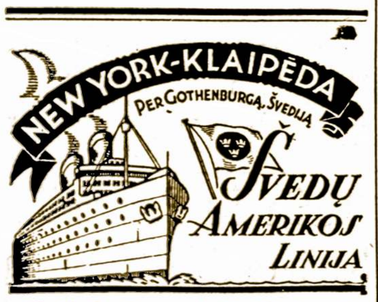

Iš Gothenburgo į Stockholmą kelionė elektriniais traukiniais ima 6 valandas per gražiąją Švediją. Ši kelionė jungia musų Atlantiko ir Klaipėdos laivų susisiekimą. Tarp Klaipėdos ir Stockholmo tiesiog plaukioja musų naujas laivas "MARIEHOLM", kelionės laikas 24 val.

IŠPLAUKIA IŠ NEW YORKO

Kungsholm ..... Rugsėjo 12
Drottningholm .... Rugsėjo 25
Gripsholm ..... Spalio 3
Kungsholm ..... Spalio 25

Kreipkitės į vietinį agentą, arba:
SWEDISH AMERICAN LINE
10 STATE ST., BOSTON, MASS.
21 STATE ST. NEW YORK, N. Y.

BEDARBIU BAISENYBĖS

SUSMUKIMO NAMAI ČIKAGOS STOTYSE

Sulig D. Scheyer iš "Nation"

Aš dirbau civilių darbų apšviestos tarnystėj prie C W A. Mano darbas buvo duot pamokas Čikagos susmukimo namuose— šetrose, kuriose del mados buvo teikiama bedarbiams prieglauda ir maistas.

Kuomet aš rengiausi prie man skiriamo darbo, man buvo pasakyta "eit į numerį 758". Mat tas numeris buvo del perdavimo pastogės apleistame mokslainės name prie Halsted ir Harrison gatvų vakarinėj miesto daly. Aš ten nedaug temokinau, bet kalbėjau žmonėms —peržiuretojams, girtuokliams, dailidėms, akrobatams, pametusiems tikėjimą, ir paprastiem bedarbiam, ir aš pats pradėjau išsimokyt, dažinot apie tas pelenų kruvas, į kurias Čikaga išmeta savo bedarbius. Po numeriu 758, aš mačiau tamsiausį paveikslą. Bet kada vėliau aš nuėjau į kitus susmukimo namus, aš dažinojau, kad 758 buvo nedaugiau kaip karikatura, atvaizduojanti jųjų visų sąnlygas. Šitas buvo susmukimo namas t.y. žmonių be vilties po tam tikra priežiura. Šičia buvo girtuokliai, apsiaubti žemiausiu "nupuolimų", be žmoniško vyriškumo — atviri, nupuolę dvasioje —kaip ir pusdurniai. Žiurint į užpatentuotus studentus mano pirmame vakare, aš nuėjau į "bulių tvartą", kur dauguma, iš 1, 200 "svečių" (suvargelių) praleidžia savo dienas ir metus, sėdėdami ir žiurėdami į laikraščius; sėdi, lošia kazyromis, kiti tik sėdi be gyvybės. Šis "bulių tvartas" budavotas iš rąstų, abelnai žemas sklepo kambarys. Dvi mažos lempukės aprupina keturis—penkis šimtus vyrų, sudribusių ant kietų suolų. Vienu šonų nutiestas lovis vartojimui nusipraust ir nusišlapyt. Vyrai visi buvo žili. Didžiuma jų buvo seni. Nekurie kalbėjo, nekurie alkoholiškai dainavo; kiti ramiai sėdėjo. Bet jie visi buvo žili, nukorę galvas ir pailsę. Man įsižiurėjo, ir aš maniau, kad tai yra tikra pekla—vieta, kur tuštybė eina į amžinastį. Buvo sunku kalbėt su šitais žmonėmis. Jie buvo pailsę ir be pasitikėjimo. Perdaug žingeidaujančių kolegijos vyrų ir kitokių profesijonalų, klausinėdavo jų padėties ir apgailestaudavo.

Po šituo darbavimuisi, aš turėjau po viskam savo užduotį prie C.W.E.S. "Te papirosą, aš turiu duot šičia pamokas", aš pasisiųliau, neperdrąsiai, inteligentiškos įžiuros, gražiai susivaržiusiam "svečiui". Kas tu manai gerai butų diskusuot šiose pamokose, aš jo paklausiau. Jis trumpai atsakė: "kokiai peklai aš norėsiu tavo pamokų?!" — ir pagriebė papirosą. Sako, mums visiems butų daug geriau, jei mes butume senai išmirę.

Aš kalbėjausi su kitais žmonėmis per sekančius mėnesius ir veik visi tą pasakė. Bandžiau ieškot kokis jų atsinešimas, kokia padėtis gludi užpakaly jų, kokis kelias atvedė šituos vyrus į šiuos susmukimo namus, ar ten nebuvo tako, vedančio juos nuo mirties, bet veltui...

Pietai susmukimo namuose skirstomi pagal svarbumą, o ne pagal užduotį. Ryte keliasi ant šešių, ir gauna mažą bliuduką avižų košės, truputį duonos, ir kavos, įmaišytos su kiaušiniu dulkėmis ir truputį pasaldytos, o labai labai retai riekutę lašinių gauna. Vidurdienio pietų visai nėra. Vakarienė duodama ant penkių. Paprastai šebelbonų su bulvėmis, retkarčiais pigios mėsos ir kavos.

Valdžios maisto žinovai sako, kad dviejų pavalgymų ant dienos yra gana del nedirbančio žmogaus. Šitas maitinimas, tiesa sakant, yra badu marinimas. Ir badu marindami, jie mano atliekanti svarbią užduotį. Pirmiausia, jie žiuri, kad susmukimo namuose, nebutų rožių gyvenimas, kad bedarbiai norėtų dirbt, ir kad įsivaizdytų pavojų tų aplinkybių, tai yra, pastogės, maisto ir baimės savo prižiurėtojų. Antra, jie laiko bedarbius rupestingame upe, neveiklume ir nuolankume. Bedarbiai skaitomi labai pigiais gyvunais. Susmukimo namų maistas dienai kainuoja vienai ypatai 2½ ct. Bedarbiai 758 skyriaus yra badmečių padėty. Badavimas ir alkoholis kerta giliai į jų liudnus veidus; tik keletas ką gali biskutį paeit, kiti gi perdaug nusilpnėję. Kituose susmukimo namuose su daugiau energingesniais bedarbiais maistas vienaip ar kitaip biskį pagerintas. Nekurie gavę dieną šen ten padirbti, truputį maisto dasiperka. Kiti žiauriai persekiojami. Dar kiti dirba prie pastogės štabo ir yra apdovanojami vidurdienio pietais ir gauna vieną dolerį į savaitę. Šitie, paskutinieji "štabo vyrai" — yra valytojai, dabotojai, durų sargai, patarnautojai, lėkščių mazgotojai, ir šiaudiniai bosai, kurie sudaro biurokratiškumą susmukimo namuose. Šie išrinktieji yra žiauriausi individualai, ir kaipo tokie yra geriau šeriami, geriau aprengiami, jie paprastai yra skaitomi "angelų" eilėse.

Pastogės prižiurėtojai vartoja žvėriškiausius žiaurumus; visi dabotojai del pavyzdžio, yra aprupinti lazdomis ir jas liuosai vartoja ant "neklaužadų". "Mes turime sutvarkyt šiurkščius žmones, vartojant žiaurias del jų priemones", pasakė man pastogės perdėtinis.

Šitas yra tiesa. Pagal susmukimo namų egzistavimą dabar Čikagos nebut galima operuot be fašistinės teknikos ir be šnipų klesos štabo įgulos.

Miegojimas No. 785-to yra ant armijos švarkų su paklode kiekvienam. Nekurie iš susmukimo namų ant tiek nuprogresavo, kad bedarbiams padėjo pagalvius. Bet visi turėjo barakų sistemą, t.y., švarkai supakuoti vienas šalia kito del miegančių žmonių kur galas su galu susiduria taip, kad kiekvienas turi po 2 poras kojų mažiau kaip mąstas atstume. 10-tą val. kada duodamas signalas, reikia atsiskirt su diena. Bile bedarbis, pavėlavęs vakare, turi laukt kitos dienos arba but įleidžiamas tik per pavelinimą perdėtinio. Išmestąsis vasaroj gali miegot laukuose, bet žiemą, jeigu jis turi 10 centų, tai gali nueit į "piragaičių namus" (Cake House), šičia jojo 10 centų nuperka švarką ir donos su kava pusryčiams. Piragų namai privatiškai operuojami. Susmukimo namai, kurie randasi prie W. Madison ir Halsted gatvės, daug aršiau operuojami negu oficijališkos pagelbos pastogės.

Dar yra pridėčkas prie visų netobulybių, tai biauriausias sudėčkas internacijonališkų vabalų — tropiškų šlyžių iš Meksikos ir Kalifornijos. Šiauriniai vabalai iš Kanados medžių stočių (camps), orientališkų vabalų iš New Yorko ir San Francisko, ir visokios rušies perpildyta naminėmis blakėmis. Oficialiuose susmukimo namuose vabalų sunaikinimo budas atliekamas kas dvi savaitės. Budas naikinimo pasekmingas, bet labai kenksmingas drabužiams. Po trijų ar keturių kartų nuodijimo, kelinės atsiskiria per siules ir marškiniai susileidžia į raikščius.

O KAIP APIE ŽMOGAUS SVEIKATĄ?

Drapanų davimas eina per Raudonojo Kryžiaus dovanas. Bedarbiai sėdi ilgose eilėse nuo trijų iki dešimts valandų koliai gauna apmainymą bile kokio drabužio. Paskui vėl reikia laukt dvi ar tris savaites iki kas susimylės ir paaukuos kokį nors drabužį, kad bedarbis galėtų juomi savo nuogą kuną pridengt. Šita yra pasigailėjimo skyriaus 758 scena, ir didžiumoj visų kitų pastogių. Tai yra tamsi scena, kurią didžiuma prižiurėtojų ir viršininkų šių pastogių tai pripažins. Bet jie prirodys darbo sunkumą, trukumą kapitalo, gyventojų pasipriešinimą, ir tuziną kitokių pasiteisinimų, ir anot jų, visi jie "teisingi". Daugumas šitų žmonių daro geriausia kaip jie gali. Bet jie neša aplinkui savo kaklus kai didžiausį jurų paukščiai ir laiko savo papročius, manydami, kad ką jie duoda badu mirštantiems yra viskas ką jie gali daryti. Didžiuma 758 skyriaus vyrų vadinami, valkatomis, (bomais). Mat jie jau šiandien protiškai ir fiziškai sutriuniję, ir veik visiškai sunaikinti, nes jau darbui jie daugiau netinkami. Reikia pasakyt, kad ir visose kitose stotyse daugumos bedarbių sveikata veik visai sunaikyta.

Skirtingais laikais ir skirtingose vietose aš kalbėjausi su jaunais vyrais. Jie buvo maliorai, dailidės, automobilių mekanikai, ukininkai, angliakasiai, krautuvninkai, raštininkai, įrankių išdirbėjai, mėsininkai, jurininkai, gežkeliečiai. Ten buvo lietuvių iš angliakasyklų pietinės Illinois ir Indiana valst. pusės, meksikonai, negrai ir didelė dalis, 100 nuošimčių čiagimusių amerikonų. Daug pasaulinio karo kareivių. Pirmą mėnesį jaunuoliai sakė: "o, aš čia tik ant trumpo laiko, tuojau eisiu darban". Antrą mėnesį jau nelabai užsitikrinę, kad gaus dirbt. Darbo negaudami pradeda skųstis vidurių liga, ir vietoj ieškot darbo, jau sėdi šalia kelio. Už trijų mėnesių ir daugiau, jau jie buna tinkami tik sėdėjimui — be vilties, be sveikatos, ir dar gauna bomo vardą.

Aš bandžiau kalbėt grupėms vyrų "bulių tvartuose" ir ant šaligatvių; kalbėjau apie bedarbių apdraudą ir pagelbą, politiką, streikus, karą. Niekuom juos nebuvo negalima užinteresuot, mano kalba pas juos mirė taip greitai kaip aš galėjau jiem pasakyt, nes jie nusilpnėję fiziškai ir protiškai ir jų sujudyt daugiau negalima. Net ir komunistams truksta nugurkauly spėkos.

Šičia yra tik dalis aprašyta to viso bedarbių padėjimo, o didžiausias nuošimtis kančių liekasi žinot tik patiems bedarbiams, nes pašaliniams žinot, negalima pakol pats neištirs ant savo kailio.

Vyrai, kurie praleido metą, ar du, "bulių tvartuose" jau daugiau neišgis. Vyrai, kurie buvo maitinami maistu susmukimo namuose per keletą mėnesių, gal tiesą man sakė: — kad jie neapsakomai džiaugtųsi jei galėtų numirti. **Juozas Matijošaitis**

Organizuojasi Reakcijos Jėgos

Garsusis Al. Smith, John Davis, buvę demokratų partijos vadai ir kandidatai į Prezidentus, bernauja bosams respublikonų partijos.

Artinantis Kongreso atstovų rinkimams, staiga Al. Smith, John Davis ir Jewett Shouse išlindo kaipo yla iš maišo su savo įsteigta "American Liberty League". Šie trys vyrai buvo vadai demokratų partijos. John Davis ir Alfred E. Smith buvo kandidatai į Prezidenturą, bet prakišę rinkimuose, neteko populiariškumo visuomenėje, dabar jie keršto ir oportunizmo tikslais, bendrai su respublikonų partijos bosais pasibučiavę, įkurė politišką organizaciją "American Liberty League". Jų organizacijos tikslas, kol kas nevisai aiškus, vienok nesunku numanyti, kad jie siekia sutraukti Amerikos reakcionierius prie savo organizacijos ir per šią organizaciją vesti politišką propagandą diskreditavimui Prezidento Roosevelto naujos dalybos programo, boikotuoti jo administraciją ir demoralizuoti demokratų partiją.

Šios organizacijos įsteigėjas yra, kaip "New York Times" skelbia, Jewett Shouse, buvęs demokratų partijos centro komiteto pirm. Al. E. Smith, paskutinių kelių metų laike pagarsėjęs reakcijos šalininkas; John Davis, J. P. Morgano bankinės įstaigos dalininkas ir legalis patarėjas, visi trys kitados buvę demokratų partijos šulai. Greta jųjų kiti steigėjai šios organizacijos yra: I. du Pont, žymus fabrikantas, James W. Wadsworth, kongresmanas ir Nathan L. Miller, respublikonai. Kandidatai į šią organizaciją numatyti žymųs Amerikos industrialistai ir bankieriai, kitais žodžiais sakant, respublikonų partijos "bosai" su J. P. Morganu ir kitais priešaky.

American Liberty League organizacija, kaip spaudoje dabar spėliojama, bus nustatyta prieš Roosevelto administraciją. Tai yra grynai politiška nauja mašina, kuri bus sukama Amerikos kapitalistų dolerių pajėga, gamins tonais visokius raštus ir platins visuomenei. Tie raštai bus samdomų ekspertų propagandistų rašomi, tais raštais bus kritikuojami Prezidento F. D. Roosevelto visi administraciniai planai, reformų projektai. Galima numanyti, kad bus išleista milijonai dolerių, kuriuos Amerikos kapitalistai sudės kovai prieš dabartinę administraciją, kurią jie nepakenčia del to, kad administracija deda pastangas pašalinti ekonominį krizį ir suvaldyti Amerikos visuomenės išnaudotojus, visokius eksplotatorius.

Al Smith, kuris buvo populiarus demokratijos čiampionas, vadas demokratų partijos, staiga tapo šalininkas reakcijos, bernas godžiųjų Amerikos kapitalistų. Al. Simth turi politišką kerštą, priešas demokratų partijos vadų, kurie 1932 m. atmetė jo kandidaturą, o priėmė Roosevelto; Al. Smith su savo Tammany Hall klika nuvykęs į Chicagą 1932 m. dėjo pastangas neprileist Roosevelto, pastot jam kelią į Prezidentus, Smithas antrų kartu norėjo buti kandidatu. A. Smithas pyko ant respublikonų partijos bosų, kurie savo kapitalą ir visas politiškas pajėgas buvo sutraukę, kurie iškėlė "klerikališką" humbagą ir panaudojo prieš Al. Smith, kad tik nuneigus jo kandidaturą. 1928 m. respublikonų partijos bosai išnaudojo šlykščiausią propagandą prieš Al. Smithą ir tokiu budu Smithas pralaimėjo rinkimus, o H. Hooveris laimėjo.

Tais laikais Rooseveltas ir jo draugai rėmė Smitho kandidaturą, Roosevetas rėmė Smitho kandidaturą į New Yorko valstijos gubernatoriaus vietą, Rooseveltas padėjo Smithui pasiekti aukštos politiškos vietos ir iškilti ir praturtėti. Dabar A. Smithas "atsilygina" Rooseveltui ir demokratų partijai. Jis dovanojo respublikonų "Senos Gvardijos" kapitonams visus jųjų prieš jį nusikaltimus, stojo į jųjų eiles ir dabar eina su jais prieš Rooseveltą ir demokratų partijos administraciją. Šie faktai numaskuoja Smitho politikos idealizmą, asmenišką charakterį, jis išlindo tarsi yla iš maišo ir duria kiek tiek gali.

Vienok, tenka manyti, kad šita politiška klika po vardu "American Liberty League" nieko gero nenuveiks, savo tikslo nepasieks. Amerikos kapitalistai išleis keletą milijonų dolerių politiškai propagandai demoralizuodami dabartinę Roosevelto administraciją, žodžiu ir raštu paleis į visą kraštą šlykščius niekuo nepamatuotus užmetimus Prezidentui, kad diskreditavus jo kilnų vardą ir, kad nupuldžius jo asmenišką prestižą Amerikos visuomenėje, iš tos propagandos naudą turės tiktai oportunistai, laikraščių redaktoriai, straipsnių rašytojai, gaudami dideles sumas honoraro atlyginimui. Tai ir viskas. O Al. Smith ir jo kolegos susilauks nuo visuomenės dar didesnio paniekinimo ir nepasitikėjimo.

Šitokis Al. Smitho elgėsis jam garbės neduos, gal jo kišeniui bus naudingas.. Bet jo tokis elgėsis rodo jo egoizmą ir oportunizmą, uždengia knygą jo politiškos karjieros. John Davis senai žinomas kapitalistų bernas, bet Smithas ligi šiol dar buvo laikomas demokratijos čiampionu, dabar jis netenka tos garbės, nes lieka reakcijos šalininkų rėmėjų. Smithas atsisveikina su demokratų partija ir su Tamo Jeffersono politinės idealogijos draugais. Jis tampa priveligijuoto luomo lekajum.

Liudas Liutivaras

Garbė Lietuvos Karo Aviacijai!

Birželio 25 d. iš Kauno išskrido pulk. Gustaičio vadovaujama Lietuvos karo aviacijos 3 lėktuvų eskadrilė ir, apskridusi Europą, po mėnesio grįžo. Senosioms valstybėms parodyti Gustaičio sukonstruoti ir lietuvių pastatyti lėktuvai ANBO IV. Ta proga rugpiučio pradžioj Dariaus-Girėno paminklo statymo komitetas pasiuntė Lietuvos aviacijos viršininkui pulk. Gustaičiui tokį sveikinimą:

"Didžiai gerbiamasis Pulkininke! Buvusios Dariaus-Girėno skridimo rėmėjų vyriausio komiteto ir dabartinio Dariaus-Girėno paminklo statymo komiteto vardu nuoširdžiai sveikiname Tamstą ir Tamstos vadovautos lakunų grupės narius taip garbingai įvykdžius didelį žygį. Jusų skridimas per didžiąsias Europos valstybes parodė pasauliui Lietuvos aviacijos vertę ir patyrimą skraidymo meno srity. Tamstos sukonstruoti ir Lietuvos aviacijos dirbtuvėse statyti Lietuviški Lėktuvai nustebino pasaulį ir duoda progos lietuvių tautai didžiuotis gabiais savo lakunais — didvyriais. Šis jusų žygis tai naujas ir garbingas laimėjimas Lietuvai po Dariaus ir Girėno žygio. Linkime Tamstai, garbingas Lietuvos Lakune, ir Tamstos vadovaujamai Lietuvos karo aviacijai ir toliau sėkmingai tobulėti lietuvių tautos džiaugsmui ir eiti Lietuvos galybės ir garbės keliais prie Vilniaus bei priešo užgrobtų Lietuvos kraštų atvadavimo". (Pasirašė inž. B. Simokaitis, k-to 1-is vice-pirm., P. Jurgėla, k-to sekretorius)

Amerikos Lietuvių Aeroklubas pasiuntė šį sveikinimą:

"Garbingasis Pulkininke! Aerokliubas šiuo nuoširdžiai sveikina Tamstą ir Tamstos vadovautos ekspedicijos dalyvius sėkmingai įvykdžius tokį didelį ir garbingą žygį. Jusų lankymasis Europos sostinėse buvo ne tik garbingas Lietuvai, bet ir labai įspudingas Europos tautoms: Lietuva rodė ne tik geruosius savo lakunus, bet ir savo sunų išradimo ir darbo lėktuvus. Tas dvejopas lietuvių pasirodymas yra dvigubas lietuvių laimėjimas.

1933 m. kap. Darius su Girėnu pirmi iš lietuvių perskrido Atlanto vandenyną ir staiga žuvo prie pat Tėvynės laukų. Šiemet Tamstai su trimis savo konstrukcijos lėktuvais buvo lemta įvykdyti dar svarbesnis žygis: rodyti Europai lietuvių lakunų gabumus ir kaip tik Tamstos išradimo lėktuvus. Tie du dideli lietuvių laimėjimai aviacijoje yra be galo reikšmingi musų tautai. Am. Liet. Aerokliubas su pasigerėjimu ir pasididžiavimu sekė Tamstos ekspedicijos eigą ir nuoširdžiai sveikina Tamstą ir to žygio bendrus lakunus. Taip pat linkime dar daugiau garsėti ir tobulėti aviacijoje Lietuvos garbei ir naudai! Valio, Lietuvos aviacija! Valio, Tėvynė—Lietuva, kurios naudai lietuvių lakunai aukojasi! Valio, Lietuvos aviacijos vadas!" (Pasirašė: lakunas A. Kiela, kliubo pirm-kas, Pajodytė, sekretorė).

Kap. P. Jurgėla pasiuntė tokį pasveikinimą:

"Nuoširdžiai sveikinu Tamstą taip garbingai įvykdžius didį žygį Europos padangėje. 1933 metais Darius ir Girėnas perskrido Atlanto vandenyną Lietuvos garbei ir staiga žuvo Europos vidury. 1934 metais Tamsta su keliais jaunesniais lakunais įvykdei tolimą skridimą per didžiąsias Europos valstybes ir, kas svarbiausia, parodei pasauliui savo konstrukcijos bei Lietuvos gamybos Lietuviškų Lėktuvų vertę. ANBO lėktuvai ir Tamstos vadovaujamos jų trejukės skridimas aplink Europą teikia Tamstai Lietuvių Aviacijos Genijaus vardą ir pabrėžia garbingą pradžią Tamstos vadovavimo Lietuvos aviacijai. Su pasigerėjimu sekdama Tamstos kurybą ir atskirų lietuvių lakunų žygius, lietuvių tauta džiaugiasi savais padangių didvyriais ir ramiai žiuri į Lietuvos Nepriklausomybės ateitį. Dariaus ir Girėno žygio nustebinti ir sujaudinti Amerikos lietuviai dabar stebisi Tamstos žygiais ir ištisą ANBO lėktuvų serija; jie žvelgia Lituanikos nušviestu keliu į rytur ir linki Lietuvos oro saugumo jėgoms naujų laimėjimų Tėvynės gerovei. Tegu Tamstos vadovaujami padangių ereliai grumoja visiems plėšriesiems geležiniams paukščiams, kurie kėsintųsi Lietuvon veržtis arba pastoti kelią musų tautai, kada ji baigs savo žemių atvadavimą! Skraidykit brangios Tėvynės padangėje, siekdami aukštybių, ir neprileiskit juodųjų debesių!"

Butų labai gražus ir patrijotiškas darbas, jei daugiau atskirų asmenų, draugijų ir organizacijų siųstų panašius sveikinimus Lietuvos aviacijai (Pulk. Gustaičiui, Aviacijos Viršininkui, Kaunas, Lithuania), kad Lietuvos aviacija jaustų visos savo tautos ir išeivių pritarimą ir jos žygių įvertinimą. Didžiuokimės ja! **P. J.**

KARAS!

20-to Amžiaus Karas ant Žemės, Jurose ir Ore

Durtuvų grumtynės, nuodingi gazai, lėktuvų pašovimas, artilerijos griausmai, žmonių susprogdinimas ir kitos karo baisybės vaizdžiai aprašyta W. T. SCANLON'O parašytoje ir 1-ja premija Amerikoje apdovanotoje karo apysakoje

"DIEVE, PASIGAILĖK MUSŲ!"

(God, have mercy on us!)

400 pusl. Gražųs, tvirti apdarai.

Kaina tik $1.35 su persiuntimu. Pinigines perlaidas (money order) siųskit:

Amerikos Lietuvis

14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

LIETUVOS ŠAULIAI

Lietuvos šaulių organizacija yra antroji Lietuvos kariuomenė, kurion savo noru stoja įvairių pažiurų, įsitikinimų ir tikėjimų Lietuvos piliečiai. Prie šios sąjungos priklauso net ir žydų. Visi nuoširdžiai dirba didį tautiškai kulturinį darbą ir kartu iš anksto rengiasi su ginklu Tėvynę ginti. Lietuvos šauliai karo nenori, bet jo ir nebijo. Daugumas jų dar nedalyvavo kare, bet mielai stengiasi susipažinti su kariavimo dalykais. Populiarus šaulių organas TRIMITAS patarė šaulių knygynams įsigyti ir šauliams skaityti P. ir K. Jurgėlų išverstą W. T. Scanlon'o karo apysaką "DIEVE, PASIGAILĖK MUSŲ!". Tas laikraštis šiaip apibudino minėtą knygą:

"Didysis karas iš pamatų buvo sukrėtęs Europą ir visą pasaulį. Kovos vyko ne vien Europos žemyne, bet visuose vandenynuose ir daugumoje kitų žemynų, kur yra kovojusių šalių kolonijos. Karas ir jo vaisiai pagindė gausingą literaturą, kurios bene žymiausia dalis yra grožinė. Čia minima apysaka vaizduoja amerikiečių armijos dalyvavimą kare. Ji vaizduoja tą laiko tarpą, kai 1918 m. Jungtinės Am. Valstijos pagaliau įsitraukė į karą, stojo Santarvės pusėn ir metė prieš vokiečius milžiniškas jėgas. Vokiečiai pradėjo trauktis ir greit po to kapitaliavo.

Minimos čia knygos autorius, karo dalyvis, Amerikos kariuomenės puskarininkis, paprastai, bet vaizdingai ir įtikinančiai vaizduoja karą. Visi veikią asmenys—pilki didvyriai kovotojai, tačiau vilioją savo realybę, gyvenimišku paprastumu. Nuo pirmo ligi paskutinio puslapio apysakoje aprašomos kovos. Tatai ne vien žanro savotiškumu vilioja skaitytojo smalsumą, bet domina jį del įdomios kovotojų psichologijos ir iš dalies kaip medžiaga musų dabarties karo sąlygoms tirti.

Apysaka parašyta optimistiškai, ji kelia skaitytojuose ryžtumo ir tėvynės meilės jausmą. Apysaka įdomi. Šaulių bibliotekoms tinka. Vertimas stropus ir sklandus."

Tad Lietuvos spauda aukštai įvertina šią knygą ir patį vertimą. Ir kiekvienam Amerikos lietuviui labai naudinga pasiskaityti ši 400 puslapių knyga, kurios kalba lengva, graži, sklandi, suprantama. Ir čia gimusiam jaunimui ji patariam skaityti kad ir kalbos pasimokymo atžvilgiu. Ši knyga gaunama lietuvių redakcijose.

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U. S. $1.50 | In Foreign Countries 2.00
One half year ..... 1.00 | Single Copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V. $1.50 | Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Pusei metų ..... 1.00 | Atskiras numeris ..... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

AR SUSIVIENIS TAUTININKAI?

Amerikos Lietuvių Tautinių Veikėjų Suvažiavimas

Po ilgų metų antipatijos, Amerikos lietuvių tautinės srovės veikėjai nori susitaikyt ir persiorganizuot, tuo tikslu rengia tautininkų veikėjų suvažiavimą Clevelande. Suvažiavimo iniciatyvą iškėlė Brooklyno—New Yorko sandariečiai ir tautininkai bendram savo susirinkime, jųjų iniciatyvai pritaria ir kitų lietuvių kolonijų tautininkai— sandariečiai. Iniciatyva gera ir tinkamu momentu iškelta, tačiau už šios iniciatyvos slepiasi naujos politikos ir naujų intrygų motyvai. Bet ar gerais ar blogais tikslais iškelta tautininkų vienybės iniciatyva, rodo tautininkų vadų ir tautinės visuomenės pageidavima sutaikyti ir pašalinti iš tautinės srovės demoralizaciją.

Amerikos Lietuvių tautinės srovės vienybė butinai reikalinga. Bet dėja, kyla klausimas ar tautininkai galės susitaikyti, persiorganizuoti ir suvienyti pakrikusius savo pasekėjus? Aš abejoju. Man rodos, kad tautininkai negalės prieiti prie "modus vivandi," nes tam yra daug rimtų priežasčių, kurios kliudys tautininkams susitaikyti ir susivienyti. Vienok suvažiavimo rengėjai optemistiški, jie tikisi, kad suvažiavę tautininkai veikėjai Clevelande, nuėjo prie a.a.Dr. Jono Basanavičiaus, lietuvių tautos Patriarko, tautinės vienybės idėjos Tėvo paminklo esamo Clevelando lietuvių daržely, pareikš apgailestavimą savo netaktų. ir pažadės susivienyti ir tautinę vienybę branginti.

Butų gerai, kad tokios aliuzijos taptų realybe, kad tautininkai susivienytų, kad jie pajaustų savo širdyse tautinės vienybės idėjos užsidegimą, bet abejotina, kad tautininkų veikėjų suvažiavimas bus pasekmingas, kad jame bus pasiektas tikslas. Abejotina del to kad tokių žygių ir tikslų buvo labai daug, o pasekmės blogos.

KODEL TAUTININKAI NEVIENINGI?

Tankiai kyla klausimas kodel Amerikos Lietuviai Tautininkai gyvena dvikovoj, kodel jie nevieningi, kas juos skaldo ir demoralizuoja? Principe visi jie tautinės pasauliažiuros žmonės, tik taktikoj skiriasi. Tautinėj idealogijoj mažai skirtumų pas juos yra. Tiesa, tautininkų srovei yra dvi aiškios politiškoj idealogijoj viena kitai priešingos frakcijos: kairieji ir dešiniėji tautininkai. Sandariečiai demokratai sudaro kairiuosius; tautininkai liberalai sudaro dešiniuosius; sandariečiai simpatikai liaudininkų, Dr.K. Griniaus ir M. Sleževičiaus politiškos partijos, tautininkai šalininkai Lietuvos tautininkų, A. Smetonos partijos; pastarieji kitaip demokratybę supranta negu sandariečiai.

Kaip dešinieji, taip kairieji Amerikos Lietuviai tautininkai yra ultra patrijotai. Ne tiktai tautininkai tautinę idealogiją stato pirmoj vietoj, bet ir sandariečiai; ALTS principuose aiškiai pasakyta, kad pirmoj vietoj stovi tautybė, o antroji demokratybė. Tačiau savo principams, savo veiklu ir politišku nusistatymu, pasirodo labiau socialistais negu tautininkais. Tačiau, iš principo abiejų tautininkų frakcijų skirtumas mažas, Amerikoj gyvendami jie galėtų bendradarbiauti tautiškam, kulturiškam ir politiškam veikime del lietuvystės palaikymo Amerikoj.

Bet dėja, kuomet Amerikos Lietuviai Tautininkai galvoja apie palaikymą santykių su Lietuvoj politiškomis partijomis, tuomet jie vieningais buti negali. Del to tautinėje srovėje ir buvo nesutikimai, tuli tautininkų-sandariečių vadai (oportunistai) siekdami karjierų, turėdami ambicijas tapti diplomatais, gauti politiškus darbelius diplomatinėj tarnyboj, glaudėsi ir pataikavo politiškų partijų vadams Lietuvoj; sandariečių ir tautininkų tarpe yra tokių karjeristų.

Tulį "sandariečiai" New Yorke ir Chicagoj ligi šiol svajojo apie diplomatinę karjierą, nepaisant to, kad tokiai tarnybai neturi nė kvalifikacijų, nė gabumų. Jie tikėjosi, kad gal liaudininkų partija sugriš prie valdžios, už pataikavimą jai, duos jiems konsulo ar sub-konsulo politišką darbelį. Jeigu p. B. K. Balutis ir V. Rį Račkauskas pateko į diplomatinę tarnyba, tai kodel negalėtų ir kiti sandariečiai savo tikslo pasiekti? Juk p. Jonas Vileišis paliko kelėtą savo štabo sekretorių, kurie dabar gyvena diplomatiškų ambicijų svajonėmis.

Šitie karjeristai sandariečiai pritenduodami buti vadais Amerikos lietuvių tautininkų, politikaudami, pataikaudami valdomųjų Lietuvoje partijų vadams, demoralizavo tautininkų srovę Amerikoje. Greta šitų diplomatiškų oportunistų, yra kiti jiems panašųs, kurie atėjo iš fabrikų ir anglies kasyklų, pristojo prie tautinių organizacijų, pasiekė jose valdomųjų vietų, panešioję baltą kalnierių, pagyvenę tautininkų visuomenės jiems duota duona, dabar nenori pasitraukt nuo valdovybės, nepaisant to, kad jie vadais, tautiškų organizacijų nesugeba buti, kad jie be iniciatyvos, reikalingų gabumų ir nejsisamonėję tautiškam idealizme. Del jų netaktingos vadovybės susidemoralizavo ir sunyko ALTS., TMD., dabar nyksta ir demoralizuojasi SLA organizacija.

KOVA UŽ VADOVYBĘ

Todel nenuostabu, kad tautininkų srovėje visu laiku ėjo kova už vadovybę. Jaunieji tautininkai negalėdami pakęst netaktus senųjų netaktingų vadų ir jųjų politiškų intrygų, kuriomis jie bando išlaikyti savo įtaką ir vadovybę visuomenėje, kurie rupinosi tiktai savo asmeniškais, o ne organizacijų ir jųjų laikraščių reikalais. Jaunieji siekia vadovybės paveržimo iš oportunistų, kad tuo budu išgelbėjus organizacijas ir jųjų leidžiamus laikraščius nuo demoralizacijos, kurią oportunistai savo intrygomis plėtoja.

Štokią kovą matome SLA. organizacijoj. SLA. Pild. Tarybos nariai laike pastarųjų kelių metų atkakliai kovojo su savo opomentais už savo vietas neblogai apmokamas. Visokių intrygų budu jie grupavo sau talkininkus. Daug SLA. narių kovodami su šiais oportunistais patėko į komunistų įtaką, daug jųjų pasitraukė iš organizacijos, nes negalėjo toleruoti joje demoralizaciją. Vitaičio—Gegužio politiška oligarkija Susivienijime kovodama su oponentais išvijo iš SLA organizacijos apie 7 tukstančius narių! O kiek kitokių skandalų pridarė savo politiškomis intrygomis, kiek kapitalo pražudė savo visokiais skymais brangiai kainuojamais laike dvikovos, kiek SLA turto pražudė savo netikusia bizniška administracija? Tukstančius Dolerių kas meta! Paskutiniais laikais dešimtimis tukstančių dolerių nuostoliai buvo daromi.

Del dvikovos už vadovybę, Gegužis—Vitaitis neigė savo oponentus, šmeižė ir niekino juos, panaudojo visokius skymus oponentu nugalėjimui. Šie visi prietikiai tokios vadovybės privedė tautininkų srovę prie moralinio ir medžiaginio bankruto. Suardė tautiškas oragnizacijas, demoralizacija padarė tautinę lietuvių srovę dvikovos lauku ir oportunistų dirvonu.

SKILIMO PRIEŽASTIS

Amerikos tautininkuose įvyko skilimas tuojaus po politiško perversmo Lietuvoje 1926 m. gruodžio mėnesy. Sandariečiai pasmerkė perversmininkus, šalininkus Prezidento A. Smetonos, smerkė prof. A. Voldemaro diktaturą; gi dešinieji tautininkai tapo šalininkais jų, aiškino, kad perversmas buvo reikalingas ir neišvengiamas, jųjų supratimu, liaudininkai susibičiuliavę su socialistais pagamino politišką krizį.

Kilo ginčai tarpe Amerikos lietuvių tautininkų, nesutikimai taktikos klausime. Tos polemikos, ginčai baigėsi skilimu. Demoralizacija Amerikos lietuvių tautiniam elemente plėtojosi, antipatija nustelbė tautininkų organizacinį veikią, žodžiu sakant, tautininkų dvikova baigėsi labai tragediškai. Susidemoralizavus tautinė lietuvių srovė tapo "gyvu nabašninku".

Del skilimo labiausia nukentėjo **Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara.** Patrijotingi tautiškai įsisąmonėję lietuviai, negalėdami toleruoti nesantaiką, sandariečių taktiką, pasitraukė nuo ALTAS organizacijos, paliko tiktai maža sandariečių grupelė. Sunyko ALTAS organizacija, nubluko jos organas "Sandara", nes neteko didelio skaičiaus rėmėjų.

Tautininkai buvo be organizacijos, bet jie turėjo du tautiškus laikraščius: "Vienybę" ir "Dirvą". Prie šių laikraščių vėliau prisidėjo ir nepartinis "Amerikos Lietuvis". Šie trįs laikraščiai tapo eksponentai tautinės idėjos, tautininkų organai. Tačiau skilimas tautininkų pakrikdė juos ir susilpnino jų tautišką veikimą Amerikoj.

Lietuvoje politiška padėtis keitėsi, kristalizavosi tautininkų ir liaudininkų partijos, susidarė normališka padėtis. Atvėso karštuoliai Lietuvoje ir Amerikoje, susidarė palankios sąlygos susivienijimui ir pašalinimui iš tautinės srovės demoralizuojančių intrygų.

BANYDMAI SUSITAIKYTI

Rimti tautininkai veikėjai abiejų frakcijų bandė prieit prie susitaikymo. 1930 m. pradžioje sandariečiai pasiųlė Alyvos šakelę tautininkams. Rengdamiesi prie Vytauto Didžiojo 500 metų mirties sukakties jubiliejaus, sandariečiai priešaky su L. P. Iždo Komiteto Pirmininku p. V. M. Č-ku tikėjosi suvienyti tautininkus-sandariečius

Liet. Pol. Iždo K-to Pirm. p. p. V. M. Č-kas sušaukė rytinių valstijų tautininkų veikėjų konferenciją Hartforde; suvažiavo 50 veikėjų; jis ragino tautininkus palaidoti nesusipratimus ir stoti į bendrą tautinį kulturišką ir politišką veikimą. Jis nurodė jiems, kad tautininkams vienybė butinai reikalinga. Jis priminė tautininkams momento svarbą lietuvių gyvenime, butiną reikalą tautininkų vieningos politiškos ir kulturiškos akcijos sudarymo Amerikoje Vilniaus ir pavergtų rytų Lietuvos kraštų vadavimui.

L. P. Iždo K-tas pasiųlė konferencijos dalyviams planą — tinkamai paminėti Vytauto Didžiojo istorinį jubiliejų, nurodė galimybės bendram tautininkų veikimui; ragino tautininkus bendrai rengti mitingus, paskaitas ir prakalbas lietuvių kolonijose paminėjimui Vytauto Didžiojo jubiliejaus ir tokiu budu telkti, organizuoti tautininkus, išvystyti tautinėje srovėje solidarumą, iškelti tautinės idėjos obalsius, patraukti Amerikos lietuvių visuomenę į vieningą tautišką veikimą Vilniaus vadavimui.

L. P. Iždo Komitetas išleido Vytauto Didžiojo jubiliejinius ženklelius, su jubiliejanto atvaizdu krasaženklių pavidale, panašius į dabar platinamus Vilniaus Geležinio Fondo ženklelius. Liet. Pol. Iždo Komitetas tikėjosi, kad Vytauto D. jubiliejinį metą švenčiant, daug tų ženklelių bus išplatinta, didelė suma pinigų bus sukelta del Vilniaus krašte lietuvių mokyklų ir lietuviškų kulturinių įstaigų šelpimo, kad tokiu budu bus gražiai paminėtas garbingo — Vytauto Didžiojo 500 metų mirties sukakties jubiliejus.

KILNI INICIATYVA VĖLTUI

L P. Iždo K-to narių iniciatyva suvienijimui tautininkų, tinkamai paminėti Vytauto D. mirties jubiliejų buvo vėltui, nes tuli sandariečių ir tautininkų vadai atsisakė remti, atsisakė taikytis, siekti bent kokio susipratimo. Brooklyno ir didžiojo New Yorko tautininkai ir sandariečiai po vadovybe A. B. Strimaičio, M. J. Viniko, X. Strumskio ir Klingos susidėjo su katalikais ir sudarė komitetą, kuris rengė Vytauto Didžiojo jubiliejaus paminėjimą, šį komitetą bandė padaryti nacionaliu. Ir kitų kolonijų sandariečiai-tautininkai savotiškai, tankiai silpnai ir nepraktiškai minėjo Vytauto mirties jubiliejų.

L. P. Iždo K-to narių tikslas nebuvo pasiektas. Tautininkų konferencijos nutarimai, priimtos rezoliucijos tautininkų vienybės reikale, buvo veltui. L. P. Iždo Komiteto iniciatyva, ALTS Prezidentas Dr. A. J. Zimontas sušaukė tautininkų konferenciją Čikagoje laike SLA. Seimo, bet ir ši konferencija nedavė gerų pasekų, tautininkų susivienijimo problema paliko kabanti ore, demoralizacija ir antipatija tautininkų srovėje viešpatavo. Tuli tautininkų srovės oportunistai naudojosi demoralizacija, ypatingai SLA. viršininkai, nes tokia padėtis buvo jų politikai naudinga.

(Bus daugiau)

LIETUVOS PREZIDENTO BIOGRAFIJA

Pastaba:—Lietuvos Užsienių Reikalų Ministerija praneša, kad Lietuvos Valstybės Prezidento 60 metų sukakties minėjimas visoje Lietuvoje bus šių 1934 metų rugsėjo mėn. 9 ir 10 dienomis. Pagerbtuvės numatomos iškilmingos ir skaitlingos.

Numatoma, kad ir Lietuvoje išeivija pirmojo ir dabartinio nepriklausomos Lietuvos Prezidento, Antano Smetonos, sukaktuves taipgi nuoširdžiai minės savo, ir bendroje spaudoje, ir atatinkamais parengimais.

Lietuvos Generalinis Konsulatas,
New York City

ANTANAS SMETONA

A. SMETONOS TĖVAI

Lietuvos Prezidento Antano Smetonos šeimos tradicijos: nuolatinis sunkus ukininkų artojų darbas, ryžtinga ištvermė kasdienėje kovoje ne del gyvenimo ištaigingumo, bet del patikrinimo sau ir savo vaikams dar bent vieneriems metams butinų nors šiokiam tokiam pragyvenimui sąlygų. Tos tradicijos siekė neatmenamųjų laikų — prosenelių kartų, kurių gyslose irgi iš seniausiųjų laikų tekėjo šimtaprocentinis lietuviškas kraujas, paveldėtas iš senovės Lietuvos ištvermingųjų ir drąsiųjųjų karių. Smetonai, Baltakiai, Kartanai, ir kitos panašios pavardės — tai vis tos ukininkų lietuvių šeimos, kurių grynas sveikas kraujas maišėsi, kol suteikė gyvybės busimąjam atgimusios Nepriklausomos Lietuvos Vadui.

Antano Smetonos senelis Kazimieras paliko keturiems savo sunums vieną valaką žemės (apie 20 ha). Jam mirus, kiekvienam sunui teko tad ¼ val. — 5 ha. Gušta buvo pradžioje viena. Atsidalinę trys broliai ėmė statytis kiekvienas sau po gryčią, po sodybą. Antano Smetonos tėvas Jonas taip pat gavo ketvirtį. Jis jau buvo vedęs netolimo Kartanų sodžiaus mergaitę Juliją Kartanaičią. Jos tėvai, kaip ir Smetonos, nebuvo turtingi ukininkai. Jonui, kad ir neturtingam, bet sumaniam ir darbščiam ukininkaičiui, norėjo piršti vieno net labai turtingo ukininko dukterį, tačiau Jonas nuo jos atsisakė. Priežastis: josios tėvas turėjo apylinkėje vardą ne visai teisingo žmogaus. Teisingumas, mat buvo Smetonų šeimoje, matyti, iš seno — kardinalinė gyvenimo taisyklė. Jonas, paveldėjęs ją iš savo tėvelių, ir laikėsi jos visą savo gyvenimą.

Smetonai, kaip ir visi tų laikų Lietuvos ukininkai, buvo baudžiauninkai. Jie priklausė savo apylinkės magnatams Taujėnų Kunigaikščiams Radvilams. Jiems turėjo dirbti darbus ir užtai iš dvaro gaudavo grudų ir dar kartais šio to iš produktų. Jono daliai tekdavo iš dvaro vos 3 gorčiai grudų mėnesiu. Savo žemelės nedaug. Reikėjo arba galutinai skirsti, arba kuo nors kitu dar verstis. O kuo tais laikais Lietuvoje galėjo ukininkas verstis. Kokiu nors amatu. Bet geresnio amato reikia išmokti, reikia turėti tam laisvo laiko, kurio baudžiauninkai visai neturėjo. Be to, kad ir šiaip taip per save pasilavinus, su specialistais amatininkais, daugiausia tada svetimtaučiais, varžytis nieku budu negalėtum. Prekyba vėl gi reikėjo lėšų, ir ji visa buvo žydų rankose. Jonas, apsidairęs po miškuotą savo apylinkę, prisižurėjęs Dievo dovanoms, sugalvojo verstis bitininkavimu. Miškai aplink buvo dideli, pievos tarp jų gražios, trąšios, nepaprastai žiedingos. Nors į kiekvieną medį statyk bičių inkilą. Na, ir ėmė jis verstis tuose miškuose bitėm. Tasai grynai ukiškas lietuviškas verslas jam sekėsi.

Nors medus ir buvo tada labai pigus, beveik už dyką, vis delto Jonas netrukus tiek sutaupė iš to sau skatiko, kad, piršdamasis Julijai (jis ėjo tada 25-sius metus), tų laikų papročiu įstengė sumokėti josios tėvams išpirkio 10 rublių auksu ir davė dar priedo geriausiojo liepinio medaus gorčių. Tai buvo jau labai didelis išpirkis. Įsistebėjo tai net parapijoje. Ir parapijos klebonas, apvesdinus jaunavedžius, pareiškęs:

Na, na, Kartanaičios labai brangios esančios. O Kartanaitės, be to, buvo merginos sveikos, drutos, na ir nieko sau iš veido. Tad po tų vestuvių jų akcijos plačioj apylinkėj tikrai dar labiau pakilo.

Smetonai buvo ne tik žmonės teisingi: buvo dar jie protingi, darbingi, blaivųs, nuoširdųs, gailestingi, paslauguș ir dievobaimingi. Vyresnieji vaikai jau iš senesniųjų laikų visi mokėję skaityti ir netgi rašyti, na ir mėgo retą tuomet lietuviškąjame sodžiuje svetį: knygą gimtąja savo kalba. Tais laikais po Lietuvos sodžius vaikščiodavo mokydami ukininkų vaikus (tik už pramaitinimą ir šiokias tokias aukas vienuolijai) vienuoliai pranciškonys. Jie mokė tiek paties rašto, kiek katekizmų. Be to, mokydavo jie, tų laikų mada, tik lenkiškai, lietuviai paskaitydavo ir sau suprantamai lietuviškai. Jonas ir išmoko iš tokių keliaujančių pranciškonų. Mokydamasis vyriausiai katekizmo, jis, beveik per save, išmoko ir pasiskaityti ir netgi žodį kitą parašyti. Iš tų laikų Smetonų namuose išsiliko ir speciali juoda nudažyta medžio lenta, su baltomis linijomis, kurioje rašydavo iš kaulų naminiu budu daroma kreida.. Jonas, buvo dar labai akylus ir gabus pasakom, kuriomis, kaip ir pačiomis dainomis, ypač tada, visa Lietuva knibždėte knibždėjo. Pasakos, kaip ir dainos, buvo kuone vienintelis pasaulietiškas dvasios penas, atstojęs trukstančią dar grožinę literaturą.

Susilaukęs subrendimo metų, jau vedęs, Jonas turėjo dar didelio vargo su vadinamaisiais rekrutais. Tada imdavo kariuomenėn tą, ką pasitaikydavo sučiupti. Kareiviauti reikėdavo tolimuose kraštuose, kaukaze ar kur kitur; kareiviaudavo po 20 metų ir daugiau. Retas kas iš tos kariuomenės sugrįždavo senatvėje mirti į savo tėvynę. Aišku tad, kad visi jauni, sveiki vyrai, budavo slapstydavosi nuo rekrutų ėmėjų, kaip nuo maro ar baisiausių plėšikų. Slapstytiš reikėdavo kartais gana ilgai; po keletą metų, kol rekrutininkai užmiršdavo ar, moję ranka, nuvykdavo kur į kitas plinkes mažiau apsukrių vyrukų medžioti. Jonui teko slapstytis nuo rekrutų ištisus trejus metus. Tiesa, plačiuose apylinkės miškuose pasislėpti buvo ne taip jau sunku, vis delto buvo tai be galo varginga, ypač atėjus žiemos metui. Retkarčiais vogčiomis grįžus namo — reikėjo ir čia su baime nuolat budėti, baimingai laukiant kiekvienos nakties ir ramaus miego nežinant, kad iš netyčių medžiotojai neužkluptų. Iš tų laikų išsiliko Smetonų šeimoje vienas atsiminimas, gražiai apibudinęs Jono Smetonos dorovingumą. Butent, kartą, taip besislapstant ir ilgesnį laiką nebegalint niekaip su namiškiais susisiekti maistu apsirupinti, Jonas išbadėjęs prisiraškęs svetimame darže agurkų, paskui del to ilgai graužęsis, kad svetimu geru sauvališkai pasinaudojęs.

(Bus daugiau)

VIDURINĖS SROVĖS SEIMAS

Seimas šaukiamas Cleveland, Ohio, spalių 14 d., įvyks bendros iškilmės prie Dr. Jono Basanavičiaus paminklo Lietuvių Darželyje.

Kaip kuriuose laikraščiuose jau buvo minėta, kad Clevelande Spalių 7 d. rengiama vidurinės srovės veikėjų konferencija arba seimas.

Daugelis kolonijų prašo, kad šis seimas butų nukeltas kitai savaitei, spalių 14-tai, kadangi spalių 7-8 dienomis visur rengiama Vilniaus paminėjimai, todel veikėjai negalės į seimą išvažiuoti.

Todel seimo sumanytojai, Amerikos Lietuvių Sąjungos centro valdyba, susitarus su konferencijos rengimo komisija Clevelande, mano kad seimui tinkamiausias laikas bus **savaitė vėliau, spalių 14 dieną.** Galutinai nustatytas seimo laikas bus paskelbtas tautinėje spaudoje.

Seimu susižingeidavę visi vidurinės srovės veikėjai ir delegatai rengiasi atvykti iš daugelio kolonijų. Tas rodo didelį susirupinimą tautiniais Amerikos Lietuvių reikalais ir užtikrina geras pageidaujamas pasekmes. Taigi, gerbiamieji, rengkitės į seimą kiekvienas, iš didelės ar mažos kolonijos.

Kurių tik veikėjų bus gauta antrašas tiems dar bus pasiųstas ir paskiras kvietimas, bet visi prašomi remtis šiuo pranešimu.

Am. Liet. Sąjungos
Centro Valdyba

NAUJA MUZIKA
Iš Operetės "Lietuvaitės"
tinkama
Chorams, Solistams ir šiaip Muzikos Mėgėjams
Parašė J. STEPONAITIS, muziką pritaikė J. ŽILEVIČIUS
Čia sužymėta Visos Operetės "Lietuvaitė" Dainos:

1)—Užtraukim, Jaunime—
2)—Ramiai Miegok ——
3)—Vaikščioja ——
4)—Vėl Susirinkom ——
5)—Sveikas Drutas ——
6)—Kur Mano Panytėlė—
7)—Šokim, Šokim ——
8)—Sveiki, Druti —— .25

Chorai užsisakydami nemažiau 50 egz. kiekvienos dainos atskirai, parduosim po 5c egzempliorą. Muzikos formatas didelis, 9¼ x 12¼ colių. Jei choras iš čia sužymėtų gaidų pasirinks keletą ir prisiųs mums po 25c už kiekvieną egzempliorį, o paskui užsisakytų 50 kopijų, pinigai bus atskaityti prie velesniojo užsako. Kreipkitės:
Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių tvarko ir prižiuri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo Dr. G. I. Bložis

KAS KALTAS

Pietų laikas. Nesant d-ro S. Biežio jo paties kabinete, einu pas savo kaimyną, dantų gydytoją Lancester's ir drauge einame pietauti, nes kai valgant turi su kuo pasikalbtėti, tuomi lėčiau valgai ir geriau maistą sukramtai, drauge dantis ir žandų raumenis daugiau pamankštini ir tuo pačiu palengvini virškinimo aparatui.

Štai, dvylikta valanda. Mano pilvas jau skatina valgyti. Na, ir traukiu pas kaimyną. Nuėjęs radau jį dar tebedirbant prie savo kėdės.

— Ar ilgai dar dirbsi? — sušukau. — Eiva valgyti.

Lig nusigandęs mano kaimynas atsisuko ir, pamatęs mane, sako:

— Eik čia, žingeidų pacijentą turiu.

Prisiartinau prie kėdės. Sėdi vaikinas vos septyniolikos metų jaunikaitis, nuliudęs su kruvinu kairiu žandu.

— O kas atsitiko? —klausiu.

Gydytojas, turėdamas rankoje keletą kruvinų, pajuodusių mažų danties šakneliių, buvo pradėjęs pasakoti, bet susilaikė ir, atsigrįžęs į jaunikaitį, sako:

— Gal but geriau, jai tu pats pasakysi.

Jaunikaitis, pasisukinęs, pasitrinęs po kėdę, pradėjo pasakoti įvykį, arba, geriau sakant savo nelaimę.

— Prieš porą metų naktį labai pradėjo dantis skaudėti. Tat anksti rytą nubėgau pas dantų gydytoją ir jis man ištraukė tą labai skaudantį dantį. Traukdamas, jis mane tiek užgavo, kad vėliau, kur tik pamatydavau dentisto iškabą, tai tuojau prakaitas išpildavo, o į dentisto kabinetą jau niekuomet nemaniau eiti. Prieš metus, mažiau, pradėjo skaudėti kitas dantis. Iš pradžių biskį paskaudėdavo ir vėl nustodavo, o vieną kartą tai dikčiai pradėjo skaudėti. Nuėjęs į vaistinę gavau tokių raudonų vaistų. Nors smegenis išdegino, vienok dantis paliovė skaudėjęs ir viskas buvo tvarkoj. Bet vėliau ir vėl pradėjo skaudėti, bet pakenčiamai gi vėliau kai kada ir veidas ištindavo. Bet nesant didelio skausmo, aš visai nekreipiu dėmesio. Paskui dantis ištrupėjo ir smegenis lig sugijo. Džiaugiausi, kad tai yra geriausias dalykas — nusipirkti vaistų nuo kurių dantis nustoja skaudėti, o vėliaus net ir ištrupa. Bet tas džiaugsmas buvo neilgas.

Vieną rytą pajutau, kad man žandas niešti. Suradau, kad aš ant žando turiu mažutį spuogą. Nukrapščiau tą spuogą ir nieko ypatingo. Biskį kraujo pasirodė ir viskas. Bet patėmijau, kad juo tolyn, tas spuogas eina didyn. Na, paėmiau ir gerokai spuogą išspaudžiau. Kraujas su puliais išėjo. Dabar, manau sau, bus galas tam spuogui. Kas tau! Ant rytojaus jis dar didesnis. Tuomet supratau, kad reikia ieškoti to, kas geriau žino apie spuogus. Na, ir nuėjau pas mediką. Tam nereikėjo daug "monkintis", pažiurėjęs iš lauko, paskui į vidų, biskį paspaudė, pažiurėjo į akis ir paklausė: "Ar nori gyvas budamas suputi?" Atsakiau, kad ne. "Jei nenori", — sako medikas "tai skubėk pas dantų gydytoją". Na, ir štai atėjau.

Ištikrųjų, jaunikaitis gana blogai atrodė. Mat, puliuojančios šaknys, kurios gamina pulius, buvo giliai smegenyse, dančiui ištrupėjus, tat, vietoj kad puliai eitų pro smegenis į burną, veržėsi per veidą ir tas su gadino jaunikaičiui veidą. Jis tą ženklą nešios kol gyvas bus.

Dabar klausimas, kas kaltas? Tėvai? Vaikas? Ar dantų gydytojas, kuris traukė jaunikaičiui pirmą dantį? Skaitytojui palieku nuspręsti.

"CARMEN" PAS MUS

(Respublikoniškos Mintys)

Čia branguș yra apelsinai,
toreadorių nėra čia,
ir musų kaimiški vaikinai
geriau į klėtį lys vogčia,
kaip kauks kur naktį serenadą.
Čia, kur parduoda limonadą —
kioske, plaukus riečia sau
mergytė — jaučiasi "Carmen,"
bet aš ispanės nematau
iš to žioplystės pilno veido,
iš kojų tų žiauriai storų, —
ir, jei nebutų čia garsų,
kuriuos, štai, orkestras paleido,
juos pavaidindamas "Carmen" —
aš nežinočiau, kad ispanės
ant žvilgsnio kepa vaikinus,
kad taip pigiai apelsinus
Ispanijoje jos parduoda
ir kad akims pasiųsti progą duoda,
kai šoka tos respublikonės,
(Ispaniją Alfonsą savo menką
"įspėjo": "Karaliaut užtenka!..").

Birštonas, pušynėlis, 1933. VII. 16 d.

Arėjas Vitkauskas

Štai, Kurie Remia "Amerikos Lietuvį"

Kaip jau žinome, Sekmadieny, Rugsėjo 2-rą, 1934, įvyko metinis Amerikos Lietuvio piknikas. Jo pasekmingumo dėliai buvo atsikreipta į visus Amerikos Lietuvio skaitytojus, kad jie pasidarbuotų praplatinime Dovanų Laimėjimo tikietukų del laikraščio palaikymo. Dabar matome, kad tas Amerikos Lietuvio leidėjų atsikreipimas į savo skaitytojus nenuėjo niekais, bet rodo pilną jų užuojautą ir paramą tame prakilniame apšvietos platinimo darbe. Už tą musų skaitytojų pasidarbavimą mes nebežinome nie kaip atidėkoti.

Čia talpiname ištisą musų skaitytojų sąrašą, kurie pasidarbavo, del Amerikos Lietuvio labo praplatindami Dovanų Laimėjimo tikietukus. Štai jie:

G. Šilale —— Worcester, Mass.
A. Grigaliunas, Worcester, Mass.
D. Grigas — Cranberry, W. Va.
J. Gurevičius —Centerdale, R. I.
A. Bružas — New Haven, Conn.
J Gražis ———— Athol, Mass.
J. Kaulaičia — Rumford, Maine
P. Tulminas —— Newark, N. J.
A. Zdažinskas, Ozone Park, N.Y.
M. Stakauskas Amsterdam, N.Y.
A. Rinkunas — Detroit, Mich.
K. Dryža —— Philadelphia, Pa.
F. Tauter —— Gardner, Mass.
P. Narijauskas, New Phila., Pa.
J. Mankus —— Meriden, Conn.
A. Kazakevičius, So. Porcupine, Canada
J. Pučinskienė, Worcester, Mass.
J Radzevičius, Waterbury, Conn.
O. Ramanauskienė, Worcestery
B. Drumstas, Southbridge, Mass.
J. Latvinas, Broad Brook, Conn.
F. Dubauskas, Montreal, Canada
M. Boronski— Princeton, Mass.
W. Rade — E. Pittsburgh, Pa.
A. Serbenta — Worcester, Mass.
F. Beinar — Worcester, Mass.
P. Simulevičius ——Worcestery
J. Vaičaitis — Worcester, Mass.
J. Ališauskas, Worcester, Mass.
J. Rikteraitis, N. Britain, Conn.
F. Davainis —— Hudson, Mass.
S. Bublys — Worcester, Mass.
A. Beržinskas, N. Haven, Conn.
M. Kazlauskas —— Worcestery
V. Barysas — Worcester, Mass.
A. Aboyas ——— Scranton, Pa.
M. Abojienė —— Scranton, Pa.
J. Zalanskas, Worcester, Mass.
P. Adomaitis, Brooklyn, N. Y.
J. Januškevičius —— Hartford, Connecticut
Z. Laureckis, Schenectady, N. Y.
S. Mociejunas, Rochester, N. Y.
V. Lankelis, Burlington, N. J.
J. Daučiunas, Worcester, Mass.
P. Belevičius, Terryville, Conn.
V. Zinkevičia— Montello, Mass.
F. Lazauskas — Hudson, Mass.
A. Simonaitis, Hartford, Conn.
J. Šidlauskas—Worcester, Mass.
P. Paskočius, Schenectady, N.Y.
P. Račkauskas, Worcester, Mass.
V. Kavaliauskas — Worcestery
M. šliorą —— Worcester, Mass.
F. Dallus — Woodstock, Conn.
Z. Burkauckas, Philadelphia, Pa.
I. Bernota — Philadelphia, Pa.
R. Kundrotienė, Lewiston, Maine
Liudvikas Jankauskas 9 metų amžiaus, sunus P. Jankausko—Jankaus, pasidarbavo —McCreary, Canada.
D. Taraška, Manchester, N. H.
J. Navalinskas, Pittsburgh, Pa.
Z. Lukšys—— Providence, R. I.
M. Veiveris, N. Grafton, Mass.
G. Palaima — Worcester, Mass.
S. Bundza — Worcester, Mass.
V. Kamandulis — Worcesteryje
A. Rudokas — Worcester, Mass.
J. Palubeckis, Worcester, Mass.
P. Podzis —— Worcester, Mass.
L. A. Price — Brockton, Mass.
P. Kirtiklis —— Bristol, Conn.
J. Plungis — Woodbury, Conn.
S. Aleliunas —— Alta, Canada
K. Kairys —— Brooklyn, N. Y.
J. Pazera ——— Gardner, Mass
J. Rinkunas — Brooklyn, N. Y.
J. Abaris —— Burnside, Conn.
G. Gudukas — Worcester, Mass.
B. Struckus — Worcester, Mass.

Kiti musų skaitytojų vardų paminėjimai tilps kas numeris iš eilės, iki išsibaigs tas sąrašas. **A. L. Adm.**

Siunčiant Pinigus Užsienin

Tukstančiai Worcesterio Apskričio gyventojų turi reikalą pasiųsti pinigų užsienin giminėms, užmokėti už įvairius pirkimus, ar del kitų biznio ar šeimynos reikalų.

Jie gali padaryt tokius persiuntimus greitai ir pigiai perkant užsienio perlaidas Worcester County National Banke. Mes turime skyrių vien tik šio reikalo atlikimui, kurs yra prieinamas visiems Worcesterio apskrities gyventojams.

Greiti ir tikslus visų pasaulio šalių valiutų citavimai yra suteikiami. Keleiviams reikalinga keleivių banknota ar Kredito Laiškas, nes bile kur galima juos iškeisti į pinigus.

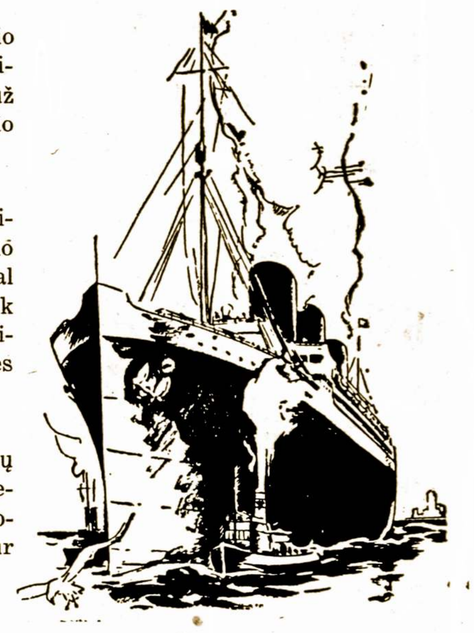

Worcester County National Bank

Worcester and Fitchburg

446 Main Street • 342 Main Street • 16 Franklin Street • Lincoln Square

533 Main Street, Fitchburg

PIRMYN PRIE DARBO!

BROOKLYNE KAPITONUI P. JURGELAI APSILANKIUS

Brooklyn'as ir Chicaga tai yra dvi didžiausios lietuvių kolonijos. Jos akstina visą tautinį lietuvių veikimą. Iš jų gavo pradžią didelė dalis musų visuomenės organizacijų, bet iš jų taip-gi gaunama pradžia ir visokių visuomeninių barnių ir ginčių. Vieni buna visuomeninio — idejinio pobudžio, bet didelė dalis pasitaiko ir asmeninio, tankiai del varžimosi už kokius nors asmeniškus pasinaudojimus. Asmeninio pobudžio ginčai kartais padaro daugiau žalos negu naudos delto, kad medžiaginio tikslo siekianti asmenis tankiai panaudoja šiurkščias priemones ne atsižvelgdami į pasekmes kokia iš to bus nauda visuomenei. Idėjiniai ginčai yra lengviau numalšinti. Užtenka tik rimto pasikalbėjimo, ir vėl veikimas veda mas sklandžiai, nes asmuo prieš asmenį širdyje neturi tokio kerštо kokis gali rastis asmeninio pobudžio susirėmimuose, kur yra įvelta neva idejiniai pamatai.

Tokis nesusipratimas dabar yra išsisiubavęs ir vidurinėje sriovėje. Pradžioje jis buvo idėjinis. Vidurinės sriovės veidą pakeitė Lietuvos perversmas. Juk mes Amerikos lietuviai dar vis gyvename lyg du gyvenimu. Kiekviena Lietuvos gyvenimo kriptis pas mus yra greičiau pastebima, negu kad mes galime pamatyti patys save, ir savo reikalus Amerikoje. Besiginčydami apie Lietuvos valdžios formas, pamirštame sau pasiaiškinti, kad kiekviena valstybė pasidaro tokias valdimosi formas, ko kios joms atsako į jas apsiaučiančias aplinkybes. Reikia neužmiršti šio posakio, "kad ne valstybė forma, bet forma valstybei". Todel, jeigu norime bendrai dirbti (o tas yra butinai reikalinga) Amerikos lietuvių tautinį darbą, turime Lietuvos pilitiniame partijų klausime, pasilikti sau savo partijų simpatijas ir partijinį savitumą. Sveikai ir bešališkai pagalvojus, aiškiai matosi, kad tautiniame ir kulturiniame veikime išmetus partijinius apie Lietuvos vidaus partijų politiką ginčus ir užsigauliojimus, barniai ir nesantaika tarp tautininkų ir sandariečių savaime pranyks, nes neliks ginčams idejinio pamato. O asmeninio pobudžio ginčus užbaigs pati visuomenė, kuri jau paskutiniu laiku pradėjo tokius apsireiškimus netoleruoti. Tautiškam ir kulturiškam veikimui Amerikos lietuvių tarpe dirva yra plati, ir kas norės tautinį ir kulturinį darbą dirbti, visuomenė visuomet jį laikys musų gyvenimo priešakyje.

Paskutiniu laiku pasirodė dar vienas negeistinas apsireiškimas, tai tas, kad kai kurie visuomenės veikėjai bijo tautininkų susiorganizavimo. Kiekvieną sykį, kai tik tautininkai pradeda aktyviškiau veikti, tuojaus spaudoje pasirodo tam judėjimui nesimpatingi obalsiai. Ir dabar, tautininkai spalio mėnesyje rengiasi turėti visuomenės veikėjų ir tautiškų draugijų atstovų suvažiavimą su tikslu, kad ne tik sušvelninti santykius tarpe tautininkų ir sandariečių, bet kad gliaudžiai suderinti jų veikimą Amerikos lietuvių gyvenime. Juo bus musų visuomenė stipriau susiorganizavus, tuo visai tautiniai visuomenei bus geriau eiti prie tautinių sriovių veikimo subendrinimo. Tik silpnavdvasis gali to bijoti. Todel šiam tautininkų suvažiavimui niekas neturi pamato priešintis, kas nori vieningo vidurinės sriovės veikimo.

Pereitą savaitę Brooklyn'e įvyko keletas veikėjų susirinkimų, ir visi taikė į taikos tašką. Visiems matomai jau nesantaika įkirėjo. Bet ar tas bus galima taip lengvi įvykinti, kaip kad iš pradžių pasireiškė, ateityje pamatysime. Iš tautininkų pusės šiam sykiu numatomas nuoširdumas.

Lankanties kapitonui P. Jurgėlai Brooklyn'e tautininkai ir legijonieriai jo pagerbimui surengė vakarą. Dalyvaujant žymiam skaitliui vietos veikėjų kur buvo puiki proga kalbėtis apie visuomenės reikalus. Iš kalbų, kurių buvo daug pasakyta pasireiškė visų noras, kad suderinti vidurinės sriovės veikimą. Čia pinai buvo reprezentuojama visos tautinės visuomenės noras šios apylinkės. Kapitono P. Jurgėlos tikslas atvykti į rytines valstijas, kad tikrai patirti nuomonę šio krašto veikėjų, ir paraginti prie taikos ir subendrinimo tautinio veikimo, tai butinai turime turėti suvažiavimą. Gautas aiškus pritarimas iš visuomenės darbuotojų, ir dabar jau šaukiamas visuomenės veikėjų ir draugijų atstovų suvažiavimas Cleveland'e, Ohio, 1934 m., spalio 6-7 d. Visi tautiškos krypties veikėjai ir visuomenė turime sukrusti, ir rengtis išsprendimui savo reikalų. Laikas dabar yra pilnai pribrendęs, ir šitą progą reikia išnaudoti. Jeigu da metus-kitus nutęsime, žinokime, kad visuomenės jau neišjudinsime. Kadangi visuomenė jau bus prisitaikius prie dabartinių apsnudusių aplinkybių.

Todel pirmyn prie rimto darbo, — tautininkų ir visuomenės veikėjų ir tautiškų organizacijų atstovų suvažiavimo.

J. Sagys

AMERIKOS LIETUVIO SPAUSTUVĖJE ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Parinktini Veikalai Lietuviškam Teatrui

1)—ATGAILA—
Trijų aktų trągedija. Parašė Jonas Steponaitis. Lošime dalyvauja 6 vyrai ir 3 moterys. Pusl. 36. Kaina 25c.

2)—Atsiliepė širdelė—
Vieno veiksmo dramatiškas vaizdelis. Lošia 4 vyrai ir 2 moterys, ir

Grybų Mišinys—
Vaikų teatrui. Lošia maži berniukai ir mergaitės. Abu veikalukai vienoj knygelėj. Pusl. 32. Kaina 25c.

3)—Bijunėlis—Komedija—
ir drama 4-se veiksmuose 6-se atidengimuose su dainomis. Parašė žymus dramaturgas V. Nagurnoskis. Lošime dalyvauja 15 ypatų. Kaina 50 centų.

4)—DĖDĖ APSIRIKO—
Vieno veiksmo komedija. Parašė Juozas Naruševičius. Lošime dalyvauja 4 vyrai ir 3 moterys. Pusl. 27. Kaina 20c.

5)—DOROS SARGAS—
3-jų aktų drama, veikalas iš baudžiavos laikų. Lošime dalyvauja 6 vyrai ir 4 moterys. Pusl. 90. Kaina 50c.

6)—Jonas Burbulas—
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 3 moterys ir vyras. Pusl. 31. Kaina 25c.

7)—Pirmą ir Paskutinį Kartą—
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 2 vyrai ir viena moteris. Pusl. 26. Kaina 20c.

8)—Po Apgarsinimui—
Vieno veiksmo komedija. Lošime dalyvauja 4 vyrai ir 3 moterys. Pusl. 28. Kaina 30c.

9)—Sušaldyta Dėdienė—
Vieno akto farsas — komedija. Ši komedija pilna juokų ir gyvumo. Lošime dalyvauja 6 ypatos. Kaina 30c.

10)—VAIKU TEATRUI—
Keturios Metų Dalys, Raudona Kepuraitė ir Pasakų Karalaitė. Visi veikalukai vienoj knygelėj. 15 pusl. Kaina 15c.

Iš čia sužymėtų veikalų-veikalukų, yra jie visi parinktinai pritaikyti Lietuviško teatro scenai. Jų pažymėtos kainos sudaro $2.90, bet imant visus ant sykio, pasiųsim už $2. Adresuokite šitaip:

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Trumpiausia Lietuvos Istorija Tik 25 centai

Visų trumpiausią Lietuvos Istoriją yra parašęs buvęs "Vienybės" redaktorius, dabartinis Lietuvių Radio programos vedėjas New Yorke, Jonas Valaitis. Ta Istorija parašyta 1933 metais ir pardavinėta po 25 centus. Jos jau maža beliko neišparduotos, gi ją dabar parduodam tik po 25 centus. Taigi, kiekvienas lietuvis ją įsigykite. Ją perskaitysite per pusvalandį. Kadangi ji labai aiškiai parašyta, per tą laiką patirsite svarbiausius Lietuvos įvykius. Taupink pinigus į laiką!

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St., Worcester, Mass.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Lietuva Protestuoja Prieš Vokietijos Neteisėtumus

Teisėta, teisinga ir atkakli Lietuvos kova su įvairiausio plauko germanizacija Klaipėdos krašte visuose Lietuvos gyventojų sloksniuose kelia didelio džiaugsmo, o pačiuose klaipėdiečiuose lietuviuose pasitikėjimą savo valstybe. Tai matydami vokiečiai, kaip jau žinome, griebėsi įvairiausių priemonių Ekonominių suvaržymų prieš Lietuvą. Tos Vokietijos priemonės nuėjo taip toli, kad šiandien Lietuva netik nieko negali išvežti Vokietijon, bet ir nieko per jos žemę negali pravežti į kitas valstybes. Vadinasi, Vokietija net uždarė savo sieną Lietuvos prekių tranzitui. Tačiau Vokietija čia padarė išimtį ir netaiko jokio draudimo vienai Lietuvos daliai, butent, Klaipėdos kraštui. Savaime suprantama, kad Vokietija šiuos žygius prieš Lietuvą vartoja grynai politiniais išskaičiavimais. Del veterinarinės Lietuvos žemės ukio gaminių kokybės Vokietija negali kelti jokio klausimo, nes dabartiniu laiku Lietuvos gaminiai yra daug sveikesni negu buvo anksčiau.

Lietuvos importo ir tranzito varžymas iš Vokiečių pusės yra priešingas Lietuvos — Vokietijos prekybos sutarčiai, ką Lietuvos vyriausybė laiko neleistinu ir nesuderinamu su tarptautine teise.

Viso šio akyvaizdoje, Lietuvos vyriausybė liepos 27 dieną Vokietijai įteikė protesto notą dėl Lietuvos importo ir tranzito varžymo nurodydama, kad tos priemonės yra priešingos Lietuvos-Vokietijos sutarčiai sulig kuria abi šalys yra pasižadėjusios nekliudyti tarpusavio įvežimo, išvežimo bei pervežimo laisvės jokiais draudimais. — **Tsb.**

Lietuvių Tautos Himnas Pirmą Kartą Sugiedotas Klaipėdos Krašto Seimelyje

Liepos 27 dieną Klaipėdos krašto gubernatorius sušaukė to krašto seimelio posėdį. Į posėdį susirinko daug aukštų krašto valdininkų, svetimų valstybių konsulai ir tik 14 seimelio narių. Tuo tarpu, seimelyje yra 29 nariai. Kai kuriems jų, sulig naujai išleisto tautai ir valstybei saugoti įstatymo papildymo, yra atimtos teisės buti seimelio nariais nes jie priklausė, dabar jau uždarytoms, priešvalstybinėms partijoms. Į posėdį neatsilankė ir Klaipėdos krašto seimelio lietuvių frakcija. Ji nedalyvavo todel, kad seimelyje galėjo atsirast tokių žmonių, kurie dar nenutraukė santykių su asmenimis turinčiais žmogžudystėmis apsunkintą sąžinę ir palaikiusiais terorą Klaipėdos krašte. Lietuvių frakcija visados norėjo ir dabar neatsisako dirbti seimelyje krašto ir visos valstybės gerovei. Tačiau ji turi įsitikinti, kad visi seimelio nariai butų nusiplovę dėmes, atsiradusias dėl jų priešvalstybinio hitleriško veikimo.

Šiame seimelio posėdyje turėjo buti tik išklausytas naujosios krašto direktorijos pirmininko Reizgio pranešimus apie direktorijos užsibrėžtus darbus. Tačiau kadangi susirinko tiek mažai atstovų, kad jie negalėjo sudaryti kvorumo, tai posėdis ir neįvyko. Be to, čia buvo perskaityta sąrašas tų atstovų kurie negalės toliau seimelyje dalyvauti. Tarp tokių teisės nustojusių atstovais buti yra ir seimelio pirmininkas Dresleris. Vis susirinkusiej, išsirskstydami, sugiedojo Lietuvių tautos himną. Tai pirmas atsitikimas Klaipėdos krašto seimelio istorijoje, kad baigiant posėdį butų giedamas Lietuvos himnas. **Tsb.**

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ

Turėdamas kišeninį žodynėli, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą be niekeno pagelbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina $1.00

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

Lenkai Nori Atkalbėti Latvius ir Estus nuo Baltijos Sąjungos

Iškylus Baltijos valstybių sąjungos kurimo reikalui, ir Lietuvai pirmąjai padarius tuo klausimu pirmuosius žygius, kaip ir reikėjo laukti, lenkai ir vokiečiai visomis keturiomis suskato rupintis, kad tik toji sąjunga nebutų įkurta. Mat jie suprato, kad Baltijos valstybių sąjunga bus stipri atrama Vokietijos ir Lenkijos užgaidoms.

Taip pat neseniai Rytų Europoje iškilo daugelio valstybių taikos pakto sudarymo klausimas. To pakto svarbiausiu punktu turėtų buti Baltijos valstybių nepriklausomybės apsaugojimas. Tiek vokiečiai, tiek lenkai, jau ir anksčiau šiam apsaugos klausimui iškilus, delsė ir galutinai atsisakė Baltijos valstybių nepriklausomybę garantuoti. Savaime suprantama, kad taip elgdamiesi ir lenkia ir vokiečiai aikštėn iškišo savo prieš Baltijos valstybės nukreiptus siekimus. Tačiau jie gerai suprato, kad įsikurus Baltijos valstybių sąjungai jiems bus neįmanoma savo kryžiuotiški vyliai įgyvendinti.

Paskutiniuoju laiku lenkai padarė keletą žygių, per kuriuos Estiją ir Latviją bandė atkalbėti, kad jos abi neprisidėtų prie Baltijos valstybių sąjungos, kurį Lietuva pirmoji konkrečiai iškėlė. Tuo tikslu liepos pabaigoje Estijon ir Latvijon buvo nuvažiavęs ir lenkų užsienių reikalų ministeris Bekas. Po jo pasikalbėjimo su latvių ir estų valstybės vyrais, lenkų spaudoje pasklydo daug gandų, esą, Estija ir Latvija atsisakančios toliau kalbėtis dėl Lietuvos iškelto sumanymo. Tačiau ištikrųjų pasirodo kad šis lenkų burbulas buvo per daug išpustas. Kaip dabar paaiškėjo, tai lenkų pastangos tiek Rygoje, tiek Taline, buvo visiškai nevaisingos ir kad Latvija ir Estija yra palankios tiek Baltijos valstybių sąjungos įkurimui tiek Rytų Europos taikos pakto sudarymui.

Lietuvai pilnai suprantamos tokios lenkų intrigos. Juk Lenkija visados stengėsi supjudyti Lietuvą su jos šiaurės kaimynais. Tiesa, kada Lenkijai tas dalinai ir pavykdavo, tačiau tai budavo neilgam. Latvija ir Estija taip pat supranta, kad ir jų nepriklausomybė nėra stipriai garantuota. Todėl ir joms čia yra kaip tik pats patogiausias laikas dėtis drauge su Lietuva ir bendromis jėgomis gintis nuo užpuolikų. O tokiais užpuolikais pirmoje eilėje visoms trims valstybėms yra ne kas kitas, kaip tik Lenkija ir Vokietija.

Reikia manyti, kad tiek Latvija, tiek Estija ir toliau Lietuvos pasiųlytam balandžio 25 dienos memoranndumai pasiliks palankios. Galimas daiktas, kad netrukus Taline arba Rygoje vėl susirinks Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių atstovai naujam pasitarimui. — **Tsb.**

Lietuvoje Sportas Tarpsta

Prieš didįjį karą Lietuvoje sporto organizacijų beveik nebuvo. Tada žmonės ir nesuprato sporto vispusiškos auklėjamos reikšmės. Pirmosios sporto organizacijos Lietuvoje atsirado tik 1922 metais. Jas steigė daugiausiai užsieniuose gyvenusieji lietuviai. Pažymėtina, kad ne vieną sporto organizacijų Lietuvoje įsteigė ir musų tautos didvyris kapitonas Darius, ne vienai jis aukojo ir pinigų.

Kaip kiekvienas darbas, taip ir sportas Lietuvoje iš pradžių pamažu pletėsi ir augo. Šiandien jau visame krašte yra kelioliką sporto organizacijų, į savo eiles sutraukusių tukstančius Lietuvos jaunimo. Anksčiau ir visuomenė sportui didesnės reikšmės nepriduodavo. Dabar jau ir ji suprato didelę reikšmę tautos auklėjime, nes žymesnės tautos šventės beveik neapseina be sportiškos dalies.

Sportui ugdyti Lietuvoje yra įsteigti kuno kulturos rumai. Jų veikla yra gana plati ir duoda neblogų vaisių. Džiuginantis reiškinys, kad Lietuvoje sportą stoja netik miesto, bet ir kaimo jaunimas. Jau ir Lietuvos kaimuose yra keli šimtai sporto klubų kurie rungtyniuodami duoda neblogų vaisių.

Kad Lietuvos sportas padarė didelę pažangą, matyti ir iš užsienių spaudos bei atsiliepimų apie Lietuvos laimėjimus. Anksčiau kiekviena Lietuvos sporto komanda visados pralošdavo užsieniečiams. Gi šiais metais tarptautinėse rungtynėse Lietuva užimdavo vienas pirmųjų vietų, o dabar yra Pabaltijo futbolo nugalėtoju. Su Lietuvos sporto jėgomis dabar jau ir užsienis ima rimtai be jokių pašaipų skaitytis. Latviai net sako, kad šimet lietuviai sporte yra stipri jėga ir kur kas pralenkia pačius latvius. — **Tsb.**

Vel Audra Šiaurės Lietuvoje

Dar nespėjo Lietuvos šiaurės ukininkai atsigauti po liepos 1 dieną buvusios didžiulės audros, kai rugpiučio 12 dieną šiaurės Lietuvą vėl ištiko didžiulė nelaimė. Apie 1 valandą po pietų kilusi audra pradėjo taškytis ledais, kurių pasitaikė net vištos kiaušinio didumo. Ledai lietė Saločių, Vaškų, Pasvalio, Joniškėlio valsčius. Vaizdas baisiausias. Visi pasėliai kurie buvo nupiauti ir kurie dar stovėjo ant laukų, daržai sodai sunaikinti. Daugybė užmuštų paukščių. Gyvenamųjų namų langai išdaužyti, nukentėjo čerpėmis dengti stogai. Daug sužalotų žmonių, kurie norėjo audros metu gelbėti gyvulius, ar apsaugoti langus. Medžiai nudaužytais lapais ir aplaužytomis šakomis. Audros metu lėdų tiek prikrito, kad jie išstovėjo net visą rytojaus dieną. Kai kuriuose valsčiuose žemė buvo balta, kaip žiemos metų. Po pastogėmis stovėjo ledų kalniukai, kurie subaibė tirpti už poros dienų.

Nukentėjusių sričių ukininkai su ašaromis kreipėsi į tam tikras įstaigas kad nukentėjusiems butų suteikta pagelba. Pagelbą neatidėliojamai reikalinga ir butina, nes be jos šimtai ukininkų gali atsidurti labai apverktinoje buklėje.

Kaip matome, šiais metais visą šiaurės Lietuvą ištiko didelės audros, kurios padarė nemažesnius nuostolius negu 1928 metais buvęs tame pačiame krašte nederlius. Lietuvos valdžia ir savivaldybės bei vietos gyventojai organizuoja nukentėjusiems pagelbą javais ir pinigais. Pietų Lietuvos ukininkai taip pat aukoja šiemet buvusio gero derliaus javus savo broliams šiaurės Lietuvoje. **Tsb.**

Žymiausi Lietuvos Kurortai

Lietuvos gamta, palyginti, yra gana sausa ir sveika. Todel čia nestinga ir įvairiausių vasarviečių. Kai kurios jų yra taip geros ir sveikos, kad kas met sutraukia didelius burius vasarotojų netik iš Lietuvos, bet ir iš užsienių.

Plačiai žinomas ir žymiausias Lietuvos kurortas yra Palanga. Kaip žinome Palanga yra ant paties Baltijos juros kranto, sveikuose pušynuose. Palanga plačiai apdainuota Lietuvos dainose ir turi istorinį padavimą, kad čia prieš kelis šimtus metų didysis Lietuvos kunigaikštis Kęstutis susitikęs paprastą vargdienę mergaitę — vaidilutę Birutę ją pamilo ir vedė, o vėliau susilaukė žymiausio Lietuvos valdovo Vytauto Didžiojo. Palanga ypatingai garsi užsieniuose. Čia kasmet vasaroja daug žmonių iš Švedijos, Latvijos, Vokietijos ir kitų kraštų. Palyginti mažas miestelis vasarą tampa pusėtinu miestu su keliais tukstančiais gyventojų. Pažymėtina, kad Palangos burmistru yra visiems žinomas Lietuvių tautos veteranas aušrininkas dr. Jonas Šliupas.

Klaipėdos krašte yra labai graži tarp Baltijos jurų ir Kuršių marių išsikišusi žemės juosta, Neringa vadinama. Daugelis ją vadina lietuviška Sachara, nes čia smiltynai, kopos ir sveiki sausi pušynai. Dėl tokių gamtos sąlygų Neringoje yra daug vasarviečių. Žymiausios jų yra Nida, Juodkrantė, Pervalka, Smeltė. Nidoje gal kiek mažiau vasarotojų negu Palangoje. Čia ypatingai gausiai vasaroja užsieniečiai. Nidoje savo vilą turėjo ir garsusis Vokietijos rašytojas Tomas Mannas. Juodkrantėje, Pervalkoje ir Smeltėje taip pat vasarotojų ne truksta. Čia irgi visus traukia gamtos grožis ir ošianti Baltijos jura.

Garsiausias savo gydomosiomis mineralinėmis voniomis kurortas Lietuvoje yra Birštonas. Tai 40 kilometrų nuo Kauno dzukų krašte ant didžiausios Nemuno kilpos miestelis . Sergantieji įvairiomis ligomis Lietuvos gyventojai čia važiuoja vasaroti ir dažnai pagija. Birštonas tuo, garsus, kad čia Nemunas sudaro labai didelę kilpą, kurią prakasus, galima gauti didelį vandens kritimą. Dėl to ties Birštonu Lietuvos ekonomistai projektuoja statyti Lietuvos elektrinę stotį. Gamtos vaizdai Birštone taip pat yra labai gražūs, žavi kiekvienė atsilankiusį.

Rytų Lietuvoje yra irgi sausas ir sveikas kasmet vis daugiau garsėjantis Anykščių kurortas. Nors čia nėra nei juros nei mineralinių vonių, tačiau puiki apylinkų gamta, sveiki ir sausi miškai nuolatos vis daugiau traukia vasarotojų. Anykščiai tuo garsus, kad iš jų apylinkių kilo daug žymių Lietuvos kulturos darbininkų. Čia yra gimtinė garsaus Lietuvos poeto vyskupo Antano Baranausko, iš čia kilęs rašytojas Jonas Biliunas, čia tėviškė dabartinio Vilkaviškio vyskupo Karoso, čia dabar gyvena žymus Lietuvos rašytojas Antanas Vienuolis — Žukauskas. Anykščių vyrai taip pat pasižymėjo savanoriškose kovose dėl Lietuvos laisvės ir Lietuvos kurimo darbe.

Netoli Kauno, ant Nemuno kranto yra trys naujai įsteigti ir kauniečių mėgiami kurortai. Tai Kačerginė, Kulautuva ir Lampėdžiai. Nors šios vasarvietės dar nėra pakankamai sutvarkytos, tačiau jos vasarotojų taip pat nestinga. Ypač jas mėgsta kauniečiai, kurie ilgiau iš miesto negali išvažiuoti ir turi poilsiui tik vieną, kitą dieną. Aukštoji Panemunė taip pat netoli Kauno. Ji virtusi tikru Kauno gyventojų kurortu. Tai vilų miestelis, su labai sausu ir sveiku pušų mišku.

Be šių žymiausių Lietuvos kurortų, dar yra keletas antraeilių jau mažiau žmonių lankomų. Iš jų paminėtini Bubiai, Berčiunai, Romuva, Varėna ir kiti.

Ankščiau Lietuvos kurortai, išskyrus, Palangą, Birštoną ir Neringos vasarvietes buvo mažiau tvarkomi. Dabar daugelis jų jau turi vadinamas kurortų teises ir yra stropiai švarinami, grąžinami, vasarotojams įtaisomi visokiausi patogumai. Dėl to jie kasmet susilaukia vis didesnius burius saulės ir tyro oro, bei vandens ištroškusių žmonių norinčių čia savo sveikatą pataisyti. Savaime aišku, kad patobulinus Lietuvos kurortus ir krašto žmonių sveikatingumas pamažu kyla. — **Tsb.**

Dabartinis Lietuvos Laukų Derlius

Lietuvoje liepos mėnesio oras buvo labai nepastovus. Dideli karščiai keitėsi su smarkiais lietumis. Nevienodas buvo ir kritulių pasiskirstymas atskiromis vietomis, net tam pačiam apskrity, vienoje vietoje buvo lietaus perteklius, o kitoje — jo truko.

Augalams liepos mėnuo buvo palankus, ypač tose vietose, kur buvo pakankamai drėgmės. Pasitaisė vasarojus, linai, bulvės ir šakniavaisiai. Mažiau buvo palankios sąlygos laukų darbams: pradžioje trukdė sausra pudymų dirbimą, o į mėnesio pabaigą — lietus kitus darbus. Šiais metais rugiapiutė buvo dviems savaitėms ankščiau, negu kitais metais. Rugiapiutės pradžioje oras buvo geras, vėliau darbą trukdė lietus. Kai kur lietaus pasitaikė ir daugiau, tačiau abdygusių rugių labai maža. Rugių branda, yra aukšta.

Liepos mėnesio viduryje ankštinius (žirnius, vykius, pupas) augalus smarkiai puolė amarai. Labiausiai nukentėjo žirniai. Jų derlius vietomis sumažėjo net 50-60%. Rudys ir kiti kenkėjai šiemet visai mažai tepasireiškė. Miežiai, avižos ir mišinys per liepos mėnesį žymiai pasitaisė ir vertinami aukščiau, kaip vidutiniai, geresni negu pernai buvo. Linai per liepos mėnesį taip pat pasitaisė ir užderėjo lygiai, kaip ir miežiai..

Dabar Lietuvos ukininkams svarbus klausimas, kaip užderės bulvės ir koks bus rugių sėjos oras. Numatoma, kad bulvių derlius bus geras ir geresnis, negu pernai. Nenumatomo per daug didelių lietų, kurie galėtų bulvių derlių sugadinti. Iš visko galima manyti, kad sekančių metų oru ir rugių sėja nebus perdaug lietinga. Šiemet Lietuvoje gerai užderėjo sodai. Vaisių yra pakankamai ir daug daugiau, negu pernai buvo. Jau dabar rinkose vaisiai yra pigus.

VIENINTĖLĖ WORCESTERIO LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ SIUNTIMO AGENTŪRA

Parduodam Laivakortes keliaujantiems į Lietuvą ir atgal. Pagelbėsim išgaut Pasus. Vizas, Sugrįžimo Leidimus, Afideivitus ir įvairius kitus dokumentus. Siunčiam pinigus Lietuvon Doleriais arba Litais. Visus viršminėtus reikalus atliks Jums Juzė Leonaitė, viena iš prityrusių lietuvaičių, kuri pati nesenai važinėjo Europoje ir žino visas kelionės smulkmenas. Gali užtvirtint svarbius dokumentus Notary Public antspauda. Kam eit pas svetimtaučius, ar po stubas landyt pas bile kokį agentą, kuomet jųs galit kreiptis į tikrą, autorizuotą agenturą—pas saviškius, kur gausit daug geresnį patarnavimą ir savo prigimtoje kalboje. .. Tel. 5-1094

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 Vernon Street **Worcester, Mass.**

Įvairios Žinios

— Kasmet Lietuvoje buna visa eilė didesnių ir mažesnių miškų gaisrų. Šie metai, palyginti su kitais, yra laimingesni, nes gaisrų buvo mažiau — 355. Tie visi gaisrai palietė 1225 ha valstybinio miško. Nuostolių padaryta apie 200.000 litų. Gaisrų priežastys daugumoje nėra žinomos ir sunkiai sekamos. Didelės sausros miškus šiemet gerokai išdžiovino ir gaisrui kilti užtenka mažytės kibirkštėlės. Neatsargiai numestas degtukas, nepakankamai rupestingai užgesintas ugniakuras, vėjo nublokšta iškritusi iš praeinančio traukinio kamino kibirkštis, net ir padegimai šiemet Lietuvoje suėdė nemažai turto. Šių miškų gaisrais kovoja miškų administracija, ugniagesiai, kariuomenė, policija ir aplinkinių vietų gyventojai. Šiuo metu kovai su miškų gaisrais kreipiama ypatingo demėsio nes ši sritis Lietuvoje dar yra gerokai apleista.

— Greitu laiku tikimąsi, kad prasidės Lietuvos ekonominės derybos su Danija platesniai kompensacinei sutarčiai sudaryti. Tokiam susitarimui pavykus, Lietuvoje palengvėtų kai kurių žemės ukio ir ekonominių sričių gyvenimas.

— Rugpiučio viduryje Lietuvoje viešėjo anglų ir latvių po vieną lakuną. Jie pademonstravo naujo tipo lėktuvus ir pakvietė Lietuvos lakunus dalyvauti jų civilinės aviacijos šventėse.

— Lietuvoje gyvenantieji rusai emigrantai dabar pradeda daugiau organizuotis ir orgnizuotai kolonizuotis pietų Amerikoje. Šiuo metu pietų Amerikon važiuoti jau užsiregistravo arti 1000 rusų šeimų. Pirmoji grupė, kelios dešimtys šeimų, išvyko birželio mėnesį, o antroji grupė kurioje yra per 50 šeimų, išvyks netrukus.

Galley 5 Tsb. žinios

— Liepos 1 dieną nuo buvusios audros šiaurės Lietuvoje nukentėjusiems ukininkams jų kaimynai ruošia pagelbą javais. Valsčiuose ir seniunijose nutarta apsidėti po 2 kilogramu grudų nuo hektaro. Kai tik pradedama kulti, tuojau ši rinkliava ir atiduodama. Tokių kaimynų pagelba yra labai tiksli, nes tik kaimynai geriausiai žino, kas ir kiek yra daugiausiai nukentėjęs ir kiek tokios pagelbos reikalingas. Rugpiučio 12 dieną smarki audra praužė pro Biržus ir išdaužė dar ant laukų stovintį vasarojų. Galimas daiktas, kad ir ten bus daug nukentėjusių ukininkų. — **Tsb.**

Didžiosios Lietuvos Upės

Lietuvoje labai didelių upių nėra. Didžiausia upė yra Nemunas. Jis prasideda dabartinėje okupuotoje Lietuvoje, Minsko gubernijoje. Nemunas įteka įteka į Baltijos jurą. Jis turi apie 1000 kilometrų ilgumo. Tačiau beveik ligi Kauno juo net ir maži garlaiviai negali plaukti. Nemunas yra negilus ir seslus. Jo vada daug kur užkimšta smėliu.

Senovės laikais Nemunas vaidino žymų vaidmenį lietuvių tautos gyvenime. Jo ir kitų upių santakose senovės lietuviai statydavosi pilis nuo priešų apsiginti. Ir dabar visais Nemuno pakraščiai dar užtinkama tų pilių liekanų. Žymiausios Lietuvos upės taip pat suteka į Nemuną.

Ties Kaunu įteka Neris. Ši upė prasideda taip pat okupuotoje Lietuvoje ir teka pro Gedimino kalną Vilniuje. Kaip Nemunas vadinamas Lietuvos upių tėvu, taip Nerį vadina Lietuvos upių motina. Nerimi garlaiviai taip pat nebeplaukoja, nes ir joje pasitaiko gana daug sėklumų. Neris turi apie 450 kilometrų ilgumo.

Kitos žymesnės Lietuvos upės yra šios: Nevėžis, Dubysa, Mituva, Jura, Šyša, Šešupė, Venta, Šventoji, Lelupė, Bauskė, Nemunėlis, Bartuva. Šios upės, beveik visos, įteka į Nemuną arba į Nerį. Tik Venta, Lelupis, Nemunėlis ir Bauskė įteka vienos tiesiog į Baltijos jurą, kitos į Latvių Dauguvą.

Visomis Lietuvos upėmis daugiausiai plukdomi sieliai. Jose taip pat nemažai pagaunama žuvies. Lietuvos upės dr reikšmingos tuo, kad beveik jų visų vandenys suteka tiesiog į Baltijos jurą. Tai yra gera proga nekliudomai plukdyti sielus. Lietuva, žinoma, tuo naudojasi.

Atmename, kad net lenkai labai stengėsi ir stengiasi gauti leidimą Nemunu ir kitomis Lietuvos upėmis plukdyti miškus.

Visos žymiausios Lietuvos upės sudaro apie 8000 kilometrų. Tačiau jos visos yra neplačios ir negilios. Jų krantuose kuriasi nauji miesteliai ir steigiamos vasarvietės, Ties Kaunu ant Nemuno kranto jau yra įsteigti 4 kurortai.

Rinks Žinias Apie Sugriautas Karo Laikų Bažnyčias

Kilo sumanymas surinkti žinias apie sugriautas didžiojo karo metu bažnyčias Lietuvoje. Pro. Volteris, palaikydamas kontaktą su kurija, nori gauti visur duomenys apie sugriautas bažnyčias. Ypatingai brangi ir meniško stiliaus buvo Raudondvario bažnyčia, kurią pastatė grafas Tiškevičius. Yra žinių, kad Lietuvoje drauge su bažnyčiomis žuvo daug vertingų istorinių dokumentų. — **Tsb.**

Prancuzai Apie Lietuvos Miškų Ukį

Pereitą vasarą lankęs Baltijos valstybės ir tyręs jų miškų ukį Prancuzijos miškų inspektorius, dabar sugrįžęs į Paryžių, padarė pranešimą apie savo kelionę. Jis sako, kad latviai ir estai perdaug naikina miškus, ir todėl yra pavojus čia miškams greičiau išnykti. Gi Lietuva su miškais elgesi labai protingai, atsargiai juos sunaudoja labai tinkamai. Todėl nėra pavojaus Lietuvos miškams greitai išnykti. — **Tsb.**

PRANEŠIMAS

Amerikos Lietuvio Administracija pereitose savaitėse išsiuntinėjo paraginimus savo skaitytojams, prisiminant link išsibaigusių už laikraštį prenumeratų. Dalis jų jau pasinaujino, dalis ne. Mes priimsim Lietuvos paskolos kuponus už 1934 metus, tų, kurie užsisakys sau ar savo giminėms Lietuvoj. Am. Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose $1.50. Užsieny — Lietuvoje $2.00.

Ypatingai prašome tų Amerikos Lietuvio skaitytojų, kurie turi užrašę laikraštį savo giminėms Lietuvoje ir jau daugumos jų prenumeratai yra išsibaigę—panaujint. Mes siuntinėdami už dyką turime panešt didelius nuostolius, ir todel su sekančiu A. L. numeriu, jei nepasinaujins, busim priversti sustabdyt siuntinėję.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

V. M. ČEKANAUSKAS

DEL LIETUVOS IR LENKIJOS SANTYKIŲ

AR LENKAI TIKRAI ŽADA SUSITAIKINT SU LIETUVIAIS? AR LENKAI GRĄŽINS LIETUVAI SOSTINĘ VILNIŲ?

Labai daug kalbų yra apie Lietuvos su Lenkija vedamas neoficiališkas dėrybas. Iš Lietuvos spaudos pranešimų, taipgi, lenkų spaudos protarpinių pranešimų guanam įspudį, kad lenkai siekia taikos su lietuviais. Amerikos žymesniuose dienraščiuose tankiai telpa įvairių žinių apie lietuvių su lenkais privatiškus pasitarimus del susitaikymo. Skaitant tokius pranešimus ir analizuojant juos su Lenkijos vyriausybės oficiališkais pareiškimais Lietuvos atžvilgiu, gaunam įspudžio, kad lenkai nemano daryti jokių nuolaidų Lietuvai — kitais žodžiais sakant, nežada grąžint Lietuvai sostinę Vilnių ir pagrobtą Lietuvos kraštą.

Tiesa, lenkų neoficiališki "apaštalai" aplankė keletą kartų Kauną ir turėjo pasitarimus su Lietuvos vyriausybės tulais atsakominga žmonėmis. Ligi šiol daugiausia Lietuvoj lankėsi lenkai žurnalistai, pavyzdin: Margel, Katelbach, Stachorski ir kiti, bet pastaruoju laiku Kaune lankėsi buvęs Lenkijos Premieras, Pulk. Prystor, vienas iš m a r š a l o Pilsudskio ištikimų žmogus. Yra žinių, kad Pulk. Prystoro lankymasis Kaune turi rimtą tikslą politišku Lenkijos ir Lietuvos reikalu. Vėliausi pranešimai iš Waršuvos ir Vilniaus pasiekė Ameriką, kad lietuviškuose Druskininkuose, kur vasaroja Lenkijos aukšti valdininkai ir pats maršalas Pilsudksis, buvo apkalbėtas klausimas lietuvių-lenkų taikos ir butent prieita prie išvados, kad reikia pasiųlyti Lietuvai "didelių nusileidimų", butent grąžinti Seinų, Švenčionių ir Breslavo apskričius, o Vilnių palikti Lenkijai dvidešimčiai metų valdyti, o po 20 metų padaryti plebiscitą (balsavimą), kaip žmonės nubalsuos taip bus. Tai bent planai! Reiškia, musų neprietelingi kaimynai lenkai dar kartą paleidžia musų tautai įžeidimo žodį, dar kartą jie parodo savo pritenzijas prie Vilniaus ir okupuoto krašto.

KODEL LENKAI NORI VILNIAUS?

Lenkai nežada atsisakyti Vilniaus, jie nori pasilaikyti musų sostinę, jie sutinka grąžinti Lietuvai tris apskričius, bet nori pasilikti kitus 6 apskričius sau. Ar gi ne naivus lenkų sumanymas? Ar Lietuva gali priimt tokį lenkų pasiųlymą? Ne, niekados! Lietuva taikinsis su Lenkija tiktai tuomet, kaip Lenkija grąžins Lietuvai visus pavergtus kraštus; lietuvių su lenkais galės but širdingi draugiški santykiai tiktai tada, kaip lenkai atsisakys 1920 metų įvykintos konspiracijos — želigowskio smurto, kuomet bus atstatyta Suvalkų sutartis, kurią lenkai sulaužė.

Lenkai siųlydami Lietuvai 3 apskričius, vieną Suvalkų krašte, ir du Vilniaus krašte, mano, kad tuomi patenkins lietuvių tautą ir išlygins skriaudas Lietuvai padarytas. Jie labai klysta. Lietuva Vilniaus neatsižada, Vilnius lietuvių tautos 7 amžių tautinės ir dvasinės kulturos centras, Vilnius Lietuvos ekonominių interesų raktas, kuris žada Lietuvos valstybei ekonominį gerbuvį ir politišką prestižą, turi but Lietuvos.

Lenkams Vilnius tranzitui į rytus — į didžiąją Rusiją nereikalingas, Lenkija be Vilniaus gali apseiti, nes turi tiesioginį kelią tranzitui į rytus be Vilniaus. Lenkų pasakymas, kad jiems Vilnius reikalingas jųjų tranzitui į daugpilį yra ne kas kita kaip tik grynas absurdas. Tokiuose lenkų pasiųlymuose Lietuvai jokios naudos nėra, o lenkams labai didelė nauda. Todel, Lietuva tokius lenkų pasiųlymus privalo atmesti.

Lenkų neva siųlomi Lietuvai "dideli nusileidimai" yra jųjų naujo skymo išmislas lietuvius prigauti. Lenkai dabar pamatė, kad Rusija ir Francija siųlo rytų valstybėms Lokarną, tam tikrą taikos sutartį, kurioje reikalaujama iš Vokietijos ir Lenkijos užtikrinimo saugumą Pabaltijo kraštams: Lietuvai, Latvijai ir Estijai nepriklausomybę. Kadangi šitam planui pritaria Anglija ir Italija, tatai lenkų diplomatai, dabar deda pastangas prikalbint Estiją, Latviją atmesti tokius Rusijos pasiųlymus, bet reikia ir Lietuvą prikalbint apie atsisakymo nuo rytų Europos valstybių Lokarno, kad tikslą pasiekus, lenkai siųlo Lietuvai derybas ir "didelius nusileidimus".

Lenkai žino, kad Rusija Lietuvos teritoriją lenkų okupuotą laiko Lietuvos teritorija, neišspręstu klausimu. V i l n i a u s klausimas tebėra laikomas Europoje neišspręstu, kad anksčiau ar vėliau bus sprendžiamas. Dabar sąlygos sprendimui Vilniaus krašto jau artėja. Europos valstybių vyriausybės labai gerai žino lenkų ir vokiečių ambicijas, imperialistinius tikslus rytų Europoje, nenuostabu tatai, kad Rusijos planams pritaria Francija, Anglija ir kitos šalys, kad jos siekia taikingu budu sureguliuoti rytų Europos valstybių santykius. Tad jei Lietuva dabar pasiduotų lenkų politikos įtakai, jei pasiduotų Latvija ir Estija, jos palaidotų visas savo galimybes išgaut didžiulių valstybių joms žadamas gvarancijos politiškos nepriklausomybės, kurioms lenkai ir vokiečiai priešinasi.

Turint omeny šiuos prospektus politiškų laimėjimų, Pabaltijo kraštų vyriausybės negali dasileisti lenkų politikos įtakos ir pasiduoti lenkų valiai, priešingai, turi but kogreičiausia sudaryta Pabaltijo kraštų sąjunga, kurią remia ne tik Rusijos, bet Francijos ir Anglijos vyriausybės, tokiu budu bus užkirstas kelias lenkų ir vokiečių planuojamiems didingiems žygiams į rytus! Rodos, kad nereikia but gilum diplomatu, apsukrum politiku, idant supratus Lenkijos ir Vokietijos politiško imperializmo tikslus ir dabar šių dvejų valstybių užsienių politiką.

MUSŲ PAGEIDAVIMAS

Aš tikiu, kad kiekvienas Amerikos lietuvis, kuris daug pasiaukavo savo vargu ir darbu ir turtu atstatyti Lietuvos nepriklausomą valstybę su sostine Vilnium, dabar turi ir visados turės vienintelį pageidavimą, kad Lietuvos vyriausybė vesdama pasitarimus su Lenkijos vyriausybe ar per privatiškus "lenkų apaštalus", butų pilname atsargume, kad nepasiduotų lenkų naujiems "triksams".

Amerikos lietuviai, kartu su Lietuvos visuomene stovi griežtai už atvadavimą Vilniaus ir visų pavergtų kraštų. Mes, Amerikos lietuviai, labai gerai suprantame, kad blogi Lietuvos santykiai su Lenkija gerovės neteikia Lietuvai. Bet kartu žinome, kad Lenkija nemažiau nukenčia politiškai ir ekonomiškai del blogų santykių. Mes žinome, kad Lenkijos nustoliai šimtą kartų didesni nuostoliai šimTaip pat žinom, kad Lietuvos galimybės Vilnių atgaut lig šiol buvo ir ateityje bus geri iš politinio ir ekonominio atžvilgio, nes Vilnius ir rytinė Lietuvos dalis ekonominiu ir politiniu atžvilgiu neatskiriami nuo Lietuvos be didelės tam kraštui žalos.

Lenkai siekia taikos su Lietuva ne delto, kad jiems taika rupi, priešingai, tarptautinė politik, kitų valstybių interesai verste verčia Varšuvos ponus tartis su mumis. Šie faktai aiškųs. Ir kol musų pusėje randasi teisybė ir prospektyvų gausumas, mes negalim lenkams pasiduoti. Šitoki musų tautos nusistatymą turi žinot Lietuvos vyriausybė, taipgi, privalo suprasti, kad lenkai nebepamato siekia taikos ir siulina mums tris apskričius vieton visų. 9 apskričių teritoriją amžių teisėmis Lietuvai priklausoma. Bukim atsargųs, galim derėtis, but blaiviai rimtai orientuodamiesi.

NRA Lainer's

VYRŲ KOSTIUMAI
PLOŠČIAI
VIRŠUTINIAI ŽIPONAI

Centro Ofisas 73 Green g-vės
Dirbtuvė Plymouth g-vės

KAILINIŲ DRABUŽIŲ SANDELIS
Užlaiko Pigiausiomis Kainomis
Kiekvienas Drabužis Apdraustas

■ IŠVALYTI
■ SUPROSYTI
■ ATNAUJINTI

Dabar

70¢

Del Greito Patarnavimo Pašaukit
5-5281

Už tą patį Aukštos Rušies Valymo Patarnavimą, kurį reikalautumet iš musų.

MOTERŲ SKYRIUS

Kunigaikštis de Ligne sako: Kad ir kas-žin kokios doros butų moteris, visuomet gi jos doros pagyrimas mažiau ją ramina.

Paulinas Limayrac sako: širdis įsimylėjusios jaunosios moteries yra tai aukso šventykla, kurioje dažnai molinis dievaitis viešpatauja.

Lietuvių priežodis sako: alus be putos, sviestas be druskos, mteris be doros — vienodą turi vertę.

Silvio Pellico sako: Bėgk nuo tu, kurie moteryj savo motinos negerbia. Sutrempk kojomis tas knygas, kuriose nepaprasta ir storžieviška plunksna moterišką lytį niekina.

Labbe Prevost sako: Tuštybė apleidžia moterų net švenčiausiose religijos pratimuose.

Parini sako: Tas tiktai ištikrųjų yra piktas žmogus, kas negerbia vyresniųjų, moterų ir nelaimės.

Bernard de Saint-Pierre sako: Moterys, tai esą gyvenimo gėlės, kurių vaisiai esą vaikai.

Platonas sako: Auksas išbandoma per ugnį, moteris per auksą, per moteris vyrai. Kas nupuola, tampa moteria ateinančiam gyvenime.

Plant sako: Didžiausis žmogaus priešas yra moteris, kuri jį iš prievartos paėmė.

Indiečių teisė: Nors moteris šimtą ydų turėtų, net gėlė ją nemušk.

Saint Prosper sako: Moteries širdis yra tai įrankis: priklauso nuo to, kas jį paliečia. Moteries gyvenimas galima padalinti į tris laikotarpius: pirmąjam svajoja apie meilę, antrąjam—myli, trečiąjam—gailisi meilės.

Pigault — Lebrun sako: Tie, ką gerai kalba apie moteris, jų ganetinai nepažįsta; gi tie, ką apie jas visuomet blogai kalbą — jų suvis nepažįsta.

Antanas Marcinkovskis sako: Visuomet reikia atminti, kad moteris, panelė ar ištekėjusi, tai esą balta gėlė, ant kurios lapelių mažiausia dulkelė palieka nešvarų pėdsaką. Kiek tai gelė. Moteries lių dulkė subiaurino, o prislėgusi savo sunkumu, palenkė žemai ir pagaliau į balą sumynė.

Miltonas sako, kad lengviau esą valdyti šalį, o ne moterį.

Metellus sako: Jeigu gamta butų pakankamai duosni ir duotų mums gyvastį be moterų pagelbos, noriai nusikratytumeme jų nepakenčiamą draugystę.

Kinų priežodis sako: Moteris be apkalbos niekuomet nepasigiria.

Tylėjimu moteris niekuomet sau reikalą nepagadino

J. Naruševičius

REIKALAUKITE
BOWLERS ALŲ
WORCESTERIO NUOSAVAS PRODUKTAS
ALAUS VARYKLA NUO 1883 METŲ

ATYDA!
NORE'S KRAUTUVĖJE GALITE PASIRINKT IŠ ŠIŲ GERIAUSIŲ DEGTINIŲ

Woodcock, Old Farm, Seagrams — 7, Seagrams — 5, Seagrams — V. O., Golden Wedding
Four Roses, Tom Hardy, Blackstone, McBride's Old Shay, Nite Club, Spur
Crab Orchard, Tom Tavern, Wolf Creek, Royal Worcester Skipper, Hennesy's 3 Star, Bacardi Rum

GINS
FLEISCHMAN'S DRY, GRAVES DRY, GLEE CLUB DRY
MR. BOSTON, HOLLOWAYS, TOM COLLINS

Taipgi Įvairiausios Rušies Alaus ir Vyno
PRISTATYMAS UŽDYKĄ Į VISAS MIESTO DALIS
Čia Jųs Visuomet Bunate Nuoširdžiai Priimtas
NORE'S
159 WATER STREET — WORCESTER, MASS.

SODIEČIO GUDRUMAS

Viename sodžiuje gyveno ukininkas, labai didelis gudruolis, kurs visus savo didžia išminčia perviršindavo ir buvo toks drąsus vyras, kad nieko nebijodavo. Jis kiekvienam mokėjo ką-nors pasakyti, su kiekvienu pataikydavo pasikalbėti, pašposauti ir ne vieną, kaip sakoma, ant juoko palikti; taip-pat žinojo, kaip su kuo apsieiti ir kaip ką nustebinti ir jeigu ką-nors užimdavo, tai viską ir išpildydavo, nors ten nežinia kas bebutų.

Sužinojo apie jį tulas dvarininkas iš parubežės dvaro, kurs taip-pat skaitėsi esąs išmintingu ir, kaip buvo kalbama, ne kiekvienam leisdavo po nosia žaisti. Taigi ans ponas ir nusiuntė į jį tarną ir liepė jam pasakyti, kad norįs jį pamatyti ir jc kalbą bei išmintį patirti; prižadėjo jam gausią dovaną, jeigu pataikysiąs ką-nors tokio pasakyti, kas butų galima prieš teisybę užginti. Į tokį kvietimą ir atvyko sodietis, į kurį ponas šiais žodžiais atsiliepė.

— Klausyk, žmogeli! daug dalykų apie tave kalbant girdėjau, o ypač, kad moki gudriai meluoti?

Sodietis jam į tai atsakė:

Ponuli! ką? ar aš turėčia meluoti? Tegu mane Viešpats Dievas nuo tokios nuodemės apsaugoja! Aš tiktai visuomet, kaip mane tėvelis išmokino (Dieve duok jam dangaus karalystę) sakau teisybę ir melo neapkenčiu!

— Na, brolau — tarė ponas — tai esą išsisukimai ir nori mane vien tiktai sugluminti, bet klausyk! Ar nori, ar nenori, turi man ką-nors sumeluoti, tai yra: pasakyti ką-nors tokio, kam aš negalėčiau tikėti ir pasakyčiau, kad meluoji. Jeigu tai įrodysi, gausi iš manęs tuč-tuojaus 100 litų, o jei ne, ti gausi 100 bizunų į kailį; pasirink, kas tau patinka, turi prieš save mano pasiųlytas sąlygas ir ilgai nemąstęs pasirink, kas tau patinka.

Paskiau tuojaus išėmė atskaitęs 100 litų ir juos padėjo ant stalo, o sodietis pakaušį pakrapštęs, taip pradėjo pasakoti:

— Na, kas bus, tebuna! Jeigu jau butinai reikia ponui ką-nors pasakyti, tai ir pasakysiu, bet nemeluosiu, bet gryną teisybę pasakysiu, taip kaip mane mato Viešpats Dievas, gerbiamasai ponuli!

... Tai atsitiko tuo laiku, kuomet buvau dar jaunas ir vieną kartą per Šv. Stepono šventę nuėjau į bažnyčią, kur, kaip jau tamstai gal yra žinoma, tą dieną mėtoma į kunigą žirniais, miežiais, avižom ir kitais grudais, atminimui užmuštojo Šv. Stepono; žmonės vėliaus tuos grudus renką ir duodą žąsim, vištom ir antim, idant daugiau kiaušinių padėtų, arba maišo su kitais grudais sėklai skiriamais, idant javai gerai užderėtų. Norėjau ir aš kiek-ne-kiek tų grudų pasirinkti, bet ką padarysi, kad kiekvienas cupu-lupu į save pagrobė, o man vos-ne-vos tepavyko vienas miežio grudelis nutverti. Aš jį gerai paslėpiau kišeniuj ir tuojaus tą-pat dieną, po sugrįžimui iš bažnyčios, savo daržely po langu pasodinau. Ponas nepatikėsi, kaip tasai grudelis greitai išaugo į didelį miežį, taip aukštą, kad nebuvo galima jo viršunę pasiekti ir tai per vieną naktį!

Ponas jam į tai atsakė:

— Tai visa galimas daiktas!

—Taip, tačiau buvau smalsus, kaip ans miežis aukštai siekia — kalbėjo toliau sodietis — tai kas bedaryti? Štai lipu į jį ir ant pat viršunės užsirgožinau... Bet deja! kaip aš nusigandau, kuomet jau buvau ant varpos viršunės,, nes matai ponuli, ans miežis siekė net ligi pat dangaus.

Į ką jam ponas:

— Visa tai gali but!

—Bet nepasitikėsi, ponuli, ką aš toliau padariau? O štai, kaip pasistiebiau ant pat varpos viršunės, o pasistiebęs kaip šokau aukštyn ir vienu žingsniu danguj atsiduriau.

— Ir tai gali but — atsakė jam ponas.

O sodietis tęsė toliaus kalbėdamas:

—Kuomet jau buvau danguj, pradėjau dairytis į visas puses; labai man ten patiko, nes viskas žerėjo nuo aukso, sidabro ir deimantų, net grindys ir sienos. Labai bijojausi ir neišdrįsau žingsnį pirmyn nužengti, tik be paliovos ištolo į viską prisižiurėdavau; bet kas ten buvo, aš tai nemoku ir apsakyti. Tačiau įsidrąsinau ir pradėjau eiti pirmyn; bet taip atsargiai žengiau, bijodamas, kad kartais dangus po mano kojomis neįlužtų. Bet vos tik porą žingsnių nužengiau, nežinu, ar mane išgirsta, ar kas tokio, gana to, kad tuojaus ištolo pasigirdo didelis triukšmas ir umai paregėjau nedideliam nuo savęs atstume daugybę angelų, kurie su didėlėmis lazdomis į mane bėgo ir man grumojo. Nežinau, ką iš baimės ir bepradėti, bėgu į skylę, bet ir ten vietos nesimato: tačiau pribėgau prie skylės, bet dėja! jau savo miežio neberandu, vien tiktai kruvą pelų šale skylės. Ponuli nepatikėsi, ką žmogus iš baimės gali padaryti. Kuomet angelų triukšmas ir bidesys jau buvo arti manęs, ir mane bepasiekiąs, paskubom iš pelų ilgą viržį nusivijau, kuris net ligi žemės siekė, pririšau jį prie daugaus briaunos ir nusileidau į pakalnę, o kuomet angelai jau buvo pasikesinę mane nučiupti ir savo lazdomis ties mano galva mosikavo, aš viržio nusitvėręs, šust ant žemės ir tokiu budu gana laimingai nuo nelaimės išsprudau.

— Tai visa gali but — pertraukia ponas.

O sodietis toliau pasakoja:

— Bet tai dar ne galas mano baimės ir klapato. Štai mato ponulis, kad iš greitumo nusivijau per trumpą viržį, taip, kad ligi žemei stokavo bent 100 sieksnių; taigi dabar pasikoriau ir kadaroju ant viržio, nes nuo tokio aukštumo nusileisti nėr jokios galimybės: žmogus galėtų sau sprandą nusisukt. Tuomet galvojau, kaip čia sau pagelbėti ir staiga laiminga mintis blikštelėjo mano galvoj... Manau sau: jog tasai viržis, ką viršuj, jau ten nereikalingas, tik apačioj: taigi nutraukiu nuo viršaus, o prie apačios priduriu ir leidžiusi kas-kartą žemyn, taip kad pagalios pritruko jau viržio aukštai, taip, kad jau nebuvo už ko nusitverti ir tiktai tiek tepasiliko, kiek laikiau abiejuose rankose, o čia ligi žemei dar geroka 20 sieksnių. Jau dabar nebuvo kas begalvoti, taip pat jokios pagelbos nemačiau, idant nekaroti ore ligi teismo dienos, kaip tiktai nusileisti, pasitikint Dievo gailestingumu, ant žemės. Vos tiktai apie tai pagalvojau, tuojaus išleidau iš rankų viržį, lekiu ant žemės kaip kulipka ir akimirksnyj — kliapt! į molį — ir įpuoliau ant kokių 10 meterių gylio. Velei baimė, velei nežinau, kaip sau pagelbėti, idant iš to molio išsikepunėti. Islysti — buvo negalimas daiktas, o pasilikti — taip pat nebuvo galima, nes žmogus gali uždusti, nes netrukus paskui mane skylė ties mano galva užsidarė.

— Tai visa gaėjo buti! — pertraukė jį ponas ir jau dvasioje gerėjosi, kad sodiečiui bizunų įkrėsiąs.

Bet sodietis taip toliau savo prietikius pasakoja:

— Tačiau Viešpats Dievas bėdiną sodietį nelaimėj niekuomet neapleidžia, bet jam pagelbsti. Taigi ir man pagelbėjo, nes man atsiuntė mintį, kad kuogreičiausiai bėgčia tekinas į namus, atsinešcia spatą ir matiką, ir su jų pagelba atsikasčia. Taigi, ponuli, taip ir padariau: greitai parėjau namo, atsinešiau spatą ir ačiu Dievui laimingai iš molio išsikasiau.

— Viskas gali buti — gyvai kalbėjo ponas. O kuomet taip jau išsikasei, tai tur-but nuėjai namo ir užbaigtas kriukis.

O! ne, mielas ponuli! ne ant šito užsibaigė mano prietikiai. Vos tiktai iš ano molio išsikepurnėjau, o čia smarkus lietus pradėjo lieti, kaip iš kibiro, a! tikrai, kaip iš kibiro. Išsipurvinęs ir sušlapęs, slankioju beieškant vietelės, kur čia pasislėpus, bet nebuvo kur, nes nei krumokslio, nei medelio visuos laukuos nebuvo matyti — taigi bėgu tiesiog į kaimą, kuris ištolo matėsi. Kuomet arčiau pribėgau, žiuriu, kad tatai sodžius ponulio tėvo; skubinuos, kaip galiu, bet ir lietus kas-kartą smarkiau lijo ir bučia ligi kaulų sušlapęs, jei nebučia turėjęs kur pasislėpti. Bet štai žiuriu, kad ten netoli nuo žirnių landžioja kaž-kas paskui kiaules su didele skrybele milžiniškomis plunksnomis (sparnais) taip plačiomis kaip rėtis. Taigi aš ir drožiu į aną žmogų, ir nieko nesakydamas, į jį nežiurėdamas, įsispraudžiau po jo plačia skrybele ir taip pasislėpiau nuo didžiausio lietaus. Kuomet jau lietus nustojo, pakeliu akis į viršų, idant paregėti kas ten buvo ir padekoti jam už prieglaudą ir podraug atsiprašyti, kad jį moliu išmozojau — o čia regiu prieš save — ką? — atspėk ponuli — gerbiamąjį ponulio tėvelį!

Vos tiktai šiuos paskutinius žodžius sodietis ištarė, o čia tvykst jam ponas į žandą ir sušuko:

— Meluoji, chame! nes mano tėvas niekuomet kiaulių neganė!

Sodietis gi ponui nusilenkęs, priėjo prie stalo, pasižėrė pinigus į kišenių ir pasakęs "sudie" išėjo, o ponas tiktai jam išėjus suprato, kad sodietis jį gražiai apgavęs. Gėdijosi, kad taip davėsi suvilioti.

Nuo to laiko ponas jau nebedrįso lygintis su sodiečiui savo išmінčia, bet stengėsi auksu ir botagu paimt ant jo viršų, o apsunkinant jį darbu, norėjo jam jo sodietišką išmintį prievarta nudobti; bet ir tai nieko nepagelbėjo. Sodietis pasiliko ir toliaus prie savo sveikos išminties, o ponas visuomet vejavaikiškas ir tuščias — galutinai nusigyveno — net savo dvaro neteko.

J. Naruševičius

Vietos žinios

"Amerikos Lietuvio" Piknikas Buvo Vienas iš Didžiausių

"Amerikos Lietuvio" metinis piknikas, sekmadienį, rugsėjo 2-trą, buvo vienas iš didžiausių kiek buvo rengiama šįmet. Į Maironio Parką susirinko daug lietuvių, tarp kurių buvo svečių iš kitų miestų. Minia buvo tokia didelė, kad sunku buvo visus svečius iš kitų miestų patėmyt. Vienok, keli iš svečių buvo sekanteji: ponai Kupstai iš Waterbury, Conn.; J. Štaraitis, Athol, Mass.; J. Stanislauskas, Bridgeport, Conn.; J. Uždavinis, Haverhil, Mass.; ponai J Deveikiai, Gardner, Mass.; B. Čižai, iš Lawrence, Mass.; ponai Balučiai, iš New Yorko; A. Bingėla, iš Lynn, Mass ir kiti. Visų atsilankiusųjų žmonių upas buvo kuo linksmiausias ir visi linksminosi gražiame Miaronio Parke. Kaikurie spėja, kad apie trys tukstančiai žmonių atsilankė į parengimą. Oras buvo šiltas ir saulė švietė maloniai.

Per visą po-pietų, J. Bliudžius ir jo orkestra grajino parinktinius muzikos veikalus. Visą popietų jaunuoliai žaidė ir laikė lenkytnes sporto aikštėje. Sekantieji laimėjo dovanas: J. Kuizinas, Pacepavičius, Kaliunas ir A. Stankevčius. Buvo visokių šposų, lenktynų ir plaukimo lenktynės vandenyj.e

Lygiai penktą valandą prasidėjo prakalbų programa, laike kurios kalbėjo teisėjas Harold H. Hartwell, iš Centralinio Distrikto Teismo, kandidatas Republikonų Paskyrimams į Valstijos Distrikto teisininkus; A. Janušionis, kalbėjo apie spaudą; ir Carter White, kandidatas į apskričio komisijonerius kalbėjo trumpai. Vincas Kupstas, žymus vietinis veikėjas, perstatė kalbėtojus.

Po prakalbų, žmonės suėjo į svetainę pašokt, grajinant p. Juro orkestrai. Kada orkestra nustojo grajit, dar buvo labai daug žmonių ir visi nusiminė, kad reikėjo skirtis taip anksti nors ant rytojaus buvo "Darbo Dienos" šventė.

Pikniko pasekmingam surengimui pasidarbo sekantieji: Antanas Duda, Petras Ščiukutis, J. Pocius, V Putis, V. Stankus, V. Staliulionis, Petronėlė Gražulienė, Marė Gražulienė, Marijona Lučinskaitė, Marė Leonavičienė, ponia Reinikienė, A. Gražuliutė, M. Pikteliutė, E. Sviklienė, P. Degesiunaitė, Ona Zinkiutė, Adelė Dirveliutė, B. Vasaška, Julius Savickas, J. Daučiunas, Lucija Savickiutė, A. Kriaučelis, pelė Kriaučeliutė, A. Dailyda, Veronika Keruliutė, R. Tamulis, J. Anušauskiutė, Ona Bruožiutė, Bernice Kamenduliutė, Juozas Molis, Julius Savickas, Stanislovas Savickas, Pranciška Daučiunaitė, Albinas Zenevčius, Kazukas Dapkunas, J. Počiukas, Juozas Bruožis, Juozas Kernius, J. Reinikis, J. Skibauskas ir p. Zuromskis. Pasibaigus pikniko darbams, visiems darbininkams buvo suteikta užkandis.

"Amerikos Lietuvis" reiškia nuoširdžią padėką visiems svečiams už atsilankymą, visiems darbininkams, kurie taip sunkiai dirbo per visą dieną, visiems biznieriams ir profesionalams už skelbimus į programą, poniai Alenai Zdanevičienei už dovaną; žodžiu, visiems kurie kokiu nors budu prisidėjo prie parėmimo ir pasisekimo parengimo. Už tokią gausią paramą "Amerikos Lietuvis" stengsis dar uoliau pasitarnauti palaikymui lietuvybės per laikraščio leidimą.

Am. Lietuvio Adm.

Worcesterio Mokyklos Jau Atsidaro

Worcesterio dieninė mokykla del ateivių atsidaro 10-tą dieną rugsėjo Lamartine gatvės mokykloje. Yra kviečiami visi ateiviai pasinaudoti luosos įžangos mokyklą del pramokimo angliškos kalbos. Mokykla atdara nuo 9 ryto iki 4 vakaro.

Šita mokykla pagelbės tiems, kurie naktimis dirba ir negali naktinės mokyklos lankyt. Šioje mokykloje bus teikiama pamokos anglų kalbos, Suv. Valstijų Istorijos ir pilietystės įgijimo reikaluose.

Užsiregistruoti galima Lamartine gatvės mokykloje arba Amerikanizacijos ofise, rumas 415, Vaizbos Butų Budinke, 32 Franklin gatvės.

35 Metų Sukaktuvių Balius

Šv. Jurgio Pašalpinės Draugija rengia didelę balių savo nariams paminėjimui 35 metų jos gyvavimo sukaktuvų. Paminėjimas įvyks šeštadienį, rugsėjo 29-tą dieną, Lietuvių Piliečių Klubo name, 12 Vernon gatvės. Yra paimta apatinė ir viršutinė svetainė, nes ant viršaus bus galima pašokt. Draugijos nariai pagrajis, gi J. Žemaitis, Šv. Kazimiero parapijos vargonininkas vadovaus orkestrai. Tas balius bus surengtas vien tik del narių. Vedusieji nariai galės imti dalyvumą su savo moterimis, gi nevedę galės imti dalyvumą su savo merginomis.

Švento Jurgio draugija yra turtinga kaip nariais teip ir turtu. Narių priklauso virš 500, gi turtas siekia virš $10,000. Nariai yra darbštųs, gyvena sutikime, apsvarsto savo reikalus rimtai, apmoka ligoniams pašalpas $6.00 į savaitę per 6 mėnesius, o per kitus 6 mėnesius po $3.00 kas savaitę. Draugija pomirtinės užmoka $200 ir pastato paminklą ant nario kapo už $25. Jeigu narys apleidžia šį pasaulį, palieka jaunus vaikučius našlaičius, jo šeimynai suteikiama pagelba. Mokama kas mėnesį po $5., kol vaikučiai paauga ir gali su duoną užsidirbt.

Susirinkimai buna kas pirmą šeštadienį kiekvieno mėnesio.

Kom. Narys E. J. Stėga

Gegužinė Moksleivių Naudai

Sekmadienį, rugsėjo 9-tą dieną, Lukošiaus ukyje, yra rengiamas piknikas moksleivių naudai. Lukošiaus ukis randasi Leicester Mass. Prasidės pirmą valandą po—pietų ir trauksis iki 12 valandos vakaro. Bus skanių užkandžių ir gėrymų. Viena bačka alaus paskirta išdalinimui. Nepraleiskite šitos progos pasilinksminti, nes busite patenkinti. Nors ir lytų, bet tą dieną įvyks parengimas. Kviečiam visus atsilankyti ir paremti moksleivius.

Lietuviai Žuvininkai Vermonto Ežere

Paveikslėly matome keturius lietuvius žuvininkus, kurių vardus reikia skaityt iš kairės į dešinę, 1), Antanas Kulis, 2), Antanas Duda, 3), Vincas Listavičius ir 4), Juozas Montvila. Jie visi susitarę vakacijų laike išvažiavo į Vermonto ežerą pažuvaut ir išbandyt savo giliuką. O su jais kartu išvyko taipgi švedai, prancuzai ir vokiečiai, kurie manė lietuvius suvaryti į "ožio ragą". Tačiau išėjo kitaip. Kaip paveikslėly matome, ir kaip patyrėme iš jų kalbų, tai lietuviai nespėjo meškerių su žuvimis vilkt lauk, ri dar svarines žuvis. Kuomet tuo tarpu to sporto megėjai kitataučiai veik nieko negavo ir nuleidę nosis grįžo atgal į savo kempes.

Nors visi lietuviai turėjo giliukus, tačiau iš jų visų Antanas Duda buvo giliuklingiausias. Jis turėjo slaptingą meškerę, ant kurios tik didelės lydekos tesikabino, ir tokiu budu jis ištraukė lydį 10 svarų dydžio, su kuriuo besiimant veik valtelio neapvertė ir butų lydeka Dudą nusivilkus į ežero gelmes. Tiktai laimei jo, kiti jo draugai žuvininkai pagelbėjo jam lydėką apgalėt.

Šiame paveisklėly matome Antaną Dudą belaikantį ant meškekeries jau apkvaišintą lydeką, kuri sveria virš 10 svarų.

Gavo 18 Mėnesių Kalėjimo už Daugpatystę

Julius Bartasevičius (Barton) nuo 554 Cambridge gatvės buvo teismo rastas kaltu už daugpatystę ir užtai nubaudė 18 mėnesi kalėjiman. Kuomet jis buvo teisiamas į teismą atėjo, abi Bar tusevičiaus žmonos ir atsisėdo priešais teisėją. Agnieška Karlonienė su juo susituokė rugsėjo 4, 1933 m. Ji sakėsi, kad nieko nežinojo apie jos vyro antrą pačią Karolinę Versevičienę iš Cambridžiaus.

Teisme taipgi sedėjo jo 19 metų pirmos pačios sunus, kuris taipgi liudjo preš tėvą. Bartusevčius apgynimui savęs sakėsi, kad jis niekad nebuvo su Versevičiene ženotas, tiktai bevažiuojant iš Lietuvos jiedu esą ženočiais apsimetę, kad dasigavus į Suv. Valstijas. Jis sako, kad kaip tik jiedu dasigavo į Suv. Valstijas jo vadinamoji žmona nebepaleidus ir sekiojus paskui jį miestas nuo miesto. Barton neketino vest, nes esą ji jam buvus per sena ir didelė pikčiurna. Sako, kuomet man pasisekė nuo jos ištrukt, aš susiradau sau tinkamą merginą ir su jąja susituokiau.

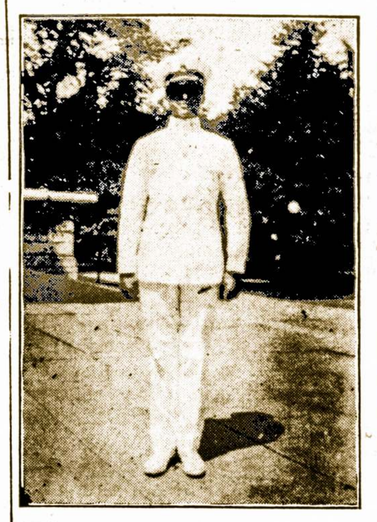

Worcesterio Lietuvys Jaunuolis Vytautas Nanartavičia – Guy G. Nanartonis

Viršminėtas jaunuolis dabar studijuoja mokslus Jungtinių Valstijų Laivyno Akademijoj Annapolis, norėdamas pasiekt oficiero laipsnį. Jau pirmus metus išlaikė pasekmingai, gi gegužės 25-tą dieną, 1934 metų, stojo į antrą klasą. Antroji ir trečioji klesa turėjo važiuot karišku laivu studijuoti, tai kartu vyko ir Nanartonis. Rugsėjo pirmą dieną laivas su mokiniais išplaukė į Europos vandenynus. Jie aplankė Angliją, Franciją ir Italiją. Liepos 25-tą dieną sugryžo į Ameriką.

Kiti mokiniai pasiliko kareivinėse lavintis. Vytautas buvo paliuosuotas ir parvažiavo į Worcesterį pas savo tėvus, J. Nanartonius, 6 Caroline gatvės. Jisai gavo atostogas, delto kad jis priklauso prie futbolo komandos, bet kitą vasarą, jisai turės mokytis kreivinėse. Vytautas Nanartavičia apleido Worcesterį, antradienį, rugsėjo 4-tą ir gryžo į U. S. Naval Academy, Annapolis. Linkime mes jam gero pasisekimo moksle ir šviesios ateities. Malonu butų susilaukti pirmą oficierių iš Worcesterio vietinių jaunuolių tarpo.

Gegužinė Maironio Parke

Šv. Marijos Vardo Moterų draugija rengia milžinišką gegužinę, Maironio Parke, sekmadienį, rugsėjo 9-tą, 1934 metuose. Sekmadienį, visos Marijos Vardo narės eis prie komunijos abejose parapijose, laike trečių mišių. Po pietų prasidės milžiniška gegužinė, bus ten užkandžių, gėrymų ir šokių. Raginam abiejų parapijų moterys ir vyrus atsilankyt skaitlingai į gegužinę, nes šio parengimo pelnas bus skiriamas abiem Šv. Kazimiero ir Aušros Vartų paparapijom.

Vyrai atveskite savo moteres, vaikinai savo merginas, dideli ir maži be skirtumo traukite ir važiuokite į Maironio Parką sekmadienį, rugsėjo 8-tą dieną. Praleiskite dieną puikiai ir linksmai.

A. A. L.

Didelės Ristynės Už Pasaulinį Čiampijonatą

Industrijiniame Budinke Penktadieny, Rugsėjo 7-tą

Tulas laikas atgal Pramonės budinke, kur telpa 10,000 žmonių buvo surengtos rungtynės, kuriose jaunas švedų ristikas Malmbergas nuo Quinsigamondo, turėjo progos susikibti su pasauliniu ristiku George Donu ir veik jį pergalėti. Bet švedas sako, kad jam tas nepavyko del sprendėjo vienpusiškumo. Ir dar ko gero paskutinuose Malmbergo pergalės žygiuose Donas su keliu jį numušė ant matraso, už ką sulig jo supratimo, Donas turėjo but pašalintas iš ristynių tarpo. Tačiau Donas netik kad nebuvo nubaustas, bet dar sprendėjas jį paskelbė pergalėtojum.

Užtaigi švedai reikalavo, kad sekančiuose ristynėse, kurios įvyksta šį penktadienį, jau butų kitas sprendėjas paskirtas per Amerikos Ristynių Asociaciją kaipo nulėmimui tikros pergalės tarpe pasaulinio čiampijono ir vietos švedo Malmbergo.

Sakoma, kad švedas rengiasi iš paskutiniųjų, kad nuvainikavus pasaulinį čiampijoną — Ed Doną.

Šiose ristynėse dalyvauja žymus lietuvių ristikas Karolis Požela, Grafas Zarinovas, Joe Jansa, Bull Martin ir kiti.

Tenementas su Rakandais Parandavojimui

Penkių kambarių moderniškas tenementas, ant antro aukšto, gražiai ištaisytas, netoli Kelley aikštės. Randa labai pigi mažai ir švariai šeimynai. Informacijas gausite Amerikos Lietuvio Redakcijoje.

Studentų Piknikas Gedemino Kalne

Aušros Vartų parapijos giraitėje, sekmadienį, rugsėjo 9-tą, studentų organizacija rengia pirmutinį ir paskutinį pikniką šįmet. Studentai prašo visų atsilankyti — nuo didžiausio iki mažiausio. Ten bus daug įvairumų. Bus puikiausių daiktų išlaimėjimui, nes musų lietuvaitės praiešė gražių rankų darbo dovanų. Taipgi bus visokių lietuviškų žaidimų. Pakviestas jaunesnysis choras padainuoti. Musų gerbiamas vargonininkas rengiasi visu smarkumu palinksmint dalyvius. Užkviesta gabių muzikantų pagrajyt per ištisą dieną. Neužmirškite dienos ir vietos.

Studentas

PINIGŲ
DRABUŽIAMS
KNYGOMS
MOKINIMUI
IR
KITIEMS REIKALAMS
Pradėt Mokslo Metą
Jeigu jums truksta pinigų, kreipkitės prie musų, kad savo vaikus tinkamai prirengtumet pirma negu mokykla atsidaro. Mėnesinės mokestys bus sutvarkytos pagal jusų įneigas. Pašaukite, rašykite ar telefonuokite.
544 MAIN GATVĖS
NEW METHOD LOANS
Leidimas 210
TELEFONAS 5-3181

WORCESTER RIDING SCHOOL
Turkey Hill — Paxton
(WORCESTERIO JOJIMO MOKYKLA)
Mokinam joti arkliu tuos kurie tik pradeda ar jau pramokę
Pamokos vakarais ar sekmadienio rytais
Pamokos šeštadienio rytais vaikams
Pietųs ar Užkandis Kasdien Paruošta Klubo Name
Master E. A. Bergstedt

Hi-Test Range &
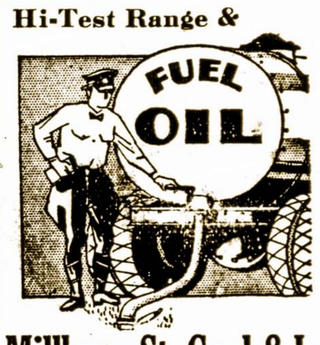

Millbury St. Coal & Ice COMPANY
Tel. Dial 2-7387 — Dial 3-3631
Visokios Rušies Angliai
NAUJOS ANGLIJOS KOKSAI IR MĖLYNIEJI ANGLIAI, MUSŲ SPECIALIŠKUMAS
Aukštos Rušies Aliejus Pečiams ir Kurui
JONAS KIELA
441 Millbury St., Worcester, Mass.

Worcesterio Lietuvių Savitarpinis Paskolos Bankas
Skoliname Pinigus, Išduodame paskolas ant lengvo išmokėjimo. Priėmame taupymo pinigus, užmokame nuošimtį;
Lietuviai, pinigų reikale, kreipkitės antrašu:
Worcester Lithuanian Credit Union
372 Millbury St. — Tel. 2-8186
Worcester, Mass.

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Tel. 5-3865 Res. 2-4233

F. A. Vaišnora, M. D.
(VEIKSNER)
LIETUVIS GYDYTOJAS
OFISO VALANDOS:
Nuo 10—12 ryte; nuo 2—4 dienos ir nuo 6—8 vakare
(Sekmadieniais sulig susitarimo)
Tel. 5-7810
96 Vernon G-vės, Worcestery

Dr. Jonas Žemaitis
Kojų Ligų Specialistas
atidaro ofisą
Vaškelevičių Name
4 LAFAYETTE GATVĖS
Priima ligonius: Kasdien, nuo 9-tos valandos ryto iki 6-tos valandos vakaro; penktadieniais ir šeštadieniais, nuo 9-tos val. ryto iki 8-tos valandos vakaro.
Nereikalinga Paskirt Laiką

MESSIER'S DINER
Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt ir Pasisvečiuot Naujai Įrengtuose Budelėse.
49 Millbury Gatvės

T. J. COONEY CO
PARINKTI ir IMPORTUOTI
Vynas — Degtinė — Alus
Pristatymas ir Patarnavimas už Dyką
Neskaitome už Alaus Dėžes
MES KALBAM LIETUVIŠKAI
Tel. Dial 2-9960
82 Millbury St. — Worcesteryje

Dial 4-7578
Originalis
SANDĖLIS
CULLEN & CO.
LIKERIAI
Pasiunčiam bile kur Worcestery
ŽEMOS KAINOS
ALAUS DĖŽĖS BE UŽSTATO
22 Madison St.

— Sveikas gyvas brolau!
— Kur eisim?
— Na eisim pas Česną — girdėjau turi importoto gėrymo.
VILIAMAS ir ADOLFAS ČĖSNAI
90 Millbury Gatvės
Worcester, Mass.
Čia gausit išsigert importuotų gėrymų

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS
Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcestery
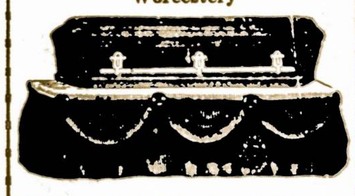
Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5893
340 HARDING STREET

Neatidėkit... Pirkit Savo KURĄ Dabar!
PAGARSĖJUSIOS READING
KIETOS ANGLYS
PEČIAUS ... $14.25 tonas
RIEŠUTINIAI $14.00 tonas
ŽIRNINIAI $12.25 tonas
APVALIOS ANGLYS $14.00 tonas
Pasirašykit Koksų Kainų Užtikrinimo Kontraktą
KOKSAI ..... $12.50 tonas
Telefonuokite ar Rašykite
AMERICAN COAL COMPANY
124 GREEN STREET Worcester, Mass. DIAL 4-3261

PERKAME
Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus
Kreipkis
Amerikos Lietuvio Knygynas
Worcester, Mass.14 Vernon St.